

HRVATSKI VOJNIK

Broj 133. Godina IV. 27. travnja 2007.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330-5000X
9 771330 5000003

€ 2, 10•CAD 3,00•AU \$ 3,30•USA 2,00•CNY 3,50•SLO € 1,79; SIT 430,00•SEK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

U Cavtatu održan znanstveni skup CBMTS Industry V

**Četvrti svjetski kongres o kemijском,
биолошком и радиолошком тероризму**

DoD AU

SYDNEY

Međunarodna i intergranska vježba

Iznad malajskog poluotoka i u vodama Južnog kineskog mora od 23. travnja do 3. svibnja odvija se tradicionalna vježba *Bersama Shield*. Riječ je o intergranskom događaju u kojemu sudjeluju kopnene, zračne i mornaričke postrojbe pet zemalja: Velike Britanije i njenih bivših kolonija Australije, Malezije, Singapura i Novog Zelanda. Cilj je, naravno, razviti interoperabilnost raznih grana i država.

CHARLESTON

Brave na vratima spavaonica

Djetatnici poznate američke vojne akademije Citadel odlučili su da će s početkom nove akademske godine staviti brave na vrata svih spavaonica. To je u suprotnosti s dosadašnjom tradicijom: vrata su bila otvorena jer se podrazumijevalo da među kadetima nema lopova, a krađe bi se najstrože kažnjavale. Brave su postojale samo na ženskim spavaonicama. Prema riječima ravnatelja, jednoglasna odluka o zaključavanju "ni na koji način ne kompromitira sustav časti. Osobni standardi prema kojima kadeti ne lažu, ne varaju i ne kradu, i to ne toleriraju ostaju središnjom karakteristikom Citadela", rekao je general John Rosa. Inače, troškovi *zabavljenja* iznosit će 125 000 dolara.

Citadel

BRUXELLES

Potpis predsjednika Jeljcina

Povodom smrti nekadašnjeg ruskog predsjednika Borisa Jeljcina oglasio se i prvi čovjek NATO-a, glavni tajnik Jaap de Hoop Scheffer. U poruci u kojoj izražava sućut obitelji pokojnog državnika, kao i cijelom ruskom narodu, tajnik je istaknuo da je Jeljin bio u prvim redovima "prevladavanja Hladnoga rata, izgradnjom novih odnosa između Rusije i Sjevernoatlantskih snaga". Prema Schefferu, prevladavanje strahova i stereotipa prošlosti i zamjena sa suradnjom u smjeru suočavanja s izazovima budućnosti ostvareni su uspostavljanjem inicijative NATO-Rusija. "Ona nosi potpis predsjednika Jeljcina", zaključio je čelnik NATO-a.

BANGOR

Nesretni letački počeci

Pilot-početnik koji je letio u treningu zračnog zrakoplovstva nije imao sreće na jednom od svojih prvih samostalnih letova. Naime, iz još nepoznatih razloga letjelica se 20. travnja srušila blizu mjesta

MoD UK

Mona u Sjevernom Walesu, i to pri slijetanju nakon rutinskog leta. Na sreću, pilot se uspio na vrijeme katapultirati, pa je helikopterom prevezen u bolnicu Gwynedd u Bangoru, gdje je utvrđeno da nije ozbiljnije ozljeden.

BEAUFORT

Smrt Plavog anđela

Druga zrakoplovna nesreća koju smo zabilježili proteklog tjedna nažalost je bila s tragičnim posljedicama: pogibijom pilota američke ratne mornarice bojnika Kevina Davisa. Nesretni pilot upravljao je zrakoplovom F/A-18 Hornet u sklopu izvedbe demonstracijske eskadrile Plavi anđeli na aeromitingu organiziranom blizu baze marinaca u Beaufortu (Južna Karolina). Pad je prouzročio i ozljedu osmorice promatrača na zemlji, kao i oštećenje osam zgrada. Kako izvješćuje CNN, nesreću je prouzročio udar aviona u vrh krošnje drveta. Ostalih pet aviona nije sudjelovalo u nesreći i sigurno je sletjelo nekoliko trenutaka kasnije.

RICHMOND

Kontroverzna vježba

Nakon nedavnog masakra na univerzitetu Virginia Tech, javnost u toj američkoj državi je očito postala osjetljiva na pucnjavu. Stoga su neke civilne organizacije uložile prosvjed na odvijanje vježbe američkih marinaca u Richmondu, netom nakon tragične pucnjave (18.-22. travnja). Vježba uličnih borbi uključivala je pucnjavu i niske letove helikoptera. Iz jedne udruge stigao je komentar "to je potpuno neprimjereni. Sada, kad su svi preplašeni, ne biste smjeli vani pucati ni dječjom pucaljkom. Ne biste smjeli to učiniti zbog žrtava". No, iz baze Camp Lejeune je odgovoren da je vježba za 2200 marinaca planirana gotovo godinu dana, a da ona služi tome kako bi bili sposobni "čuvati gradane Virginie i SAD-a".

USMC

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@moph.hr)Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@moph.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@moph.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@moph.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@moph.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@moph.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić,
Milenka Pervan Stipić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Preplata: Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**Tisk:**Tiskara Varteks d.o.o.,
Zagrebačka 94, 42000 Varaždin**Naslov uredništva:**

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvojnik@moph.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

Vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac

Vojni ordinarijat je osnovan zbog posebnih potreba ljudi i zato razvija specifičan pastoral. Tragamo za najboljim načinom navještanja Radosne vijesti našim vjernicima kroz kateheze, a hodočašća su postala vidljiv znak raspoznavanja Vojnog ordinarijata, jer broj sudionika ne prestano raste...

Strana 4

U Cavtatu održan znanstveni skup CBMTS Industry V

Uspješno organiziran i proveden peti CBMTS Industry znanstveni skup, na kojem je sudjelovalo oko 250 renomiranih svjetskih znanstvenika i stručnjaka iz 43 zemlje, još je jedna potvrda aktivne uloge koju Republika Hrvatska ima u provođenju politike neširenja oružja za masovno uništenje i borbe protiv terorizma

Strana 10

U Puli održana 36. konferencija zapovjednika vojnih učilišta

Hrvatski vojnik treba biti sposoban i obrazovan ne samo za tradicionalne vojne zadaće obrane nacionalnog teritorija, nego i za sudjelovanje u multinacionalnim stožerima i vojnim sustavima u sklopu NATO-a, EU-a ili pod vodstvom UN-a...

Strana 14

Odnosi NATO-a i Europske unije

Premda su od svojih početaka obje organizacije na svoj način pridonosile održavanju mira i sigurnosti u Zapadnoj Europi, sve do 2000. među njima nije postojao nekakav institucionalizirani odnos, osim djelovanja Zapadnoeuropske unije (WEU) koja je bila svojevrsni most u naporima izgradnje europskog sigurnosnog i obrambenog identiteta

Strana 20

Naslovnicu i fotografiju na 28. stranici snimio Tomislav BRANDT

Vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac

Naša je obveza svjedočiti svoju vjeru

Vojni ordinarijat je osnovan zbog posebnih potreba ljudi i zato razvija specifičan pastoral.

Tragamo za najboljim načinom navještanja Radosne vijesti našim vjernicima kroz kateheze, a hodočašća su postala vidljiv znak raspoznavanja Vojnog ordinarijata, jer broj sudionika ne prestano raste. Neka sve što je učinjeno u proteklom vremenu bude poticaj da nastavimo raditi još bolje za dobro svakog čovjeka...

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Vojni ordinarijat ove godine slavi desetu obljetnicu svog postojanja i djelovanja. Kako bismo doznali nešto više o tome što je u tom razdoblju učinjeno, ali i o značenju dužobrižničke skrbi u vojsci i policiji, aktivnostima Vojnog ordinarijata na međunarodnom planu, te o međunarodnom hodočašću u Lourdes na kojemu će naše vojno-redarstvene snage ove godine sudjelovati petnaest put i za koje je već sada prijavljeno više od 1600 hodočasnika, razgovarali smo s vojnim ordinarijem mons. Jurajem Jezerincem.

Što biste izdvojili kao najvažnija postignuća tijekom deset godina postojanja i djelovanja Vojnog ordinarijata?

Sveta Stolica i Republika Hrvatska su 19. prosinca 1996. u Zagrebu potpisale Ugovor o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika Oružanih snaga i Redarstvenih snaga Republike Hrvatske. Potom je Sveta Stolica dekretom Qui Successimus Zbora za biskupe od 25. travnja 1997. osnovala Vojni ordinarijat u RH, a 7. ožujka te godine imenovan sam biskupom vojnim ordinarijem u Hrvatskoj. To je dakle naš rođendan i počeci našega rada. No, stvari su vrlo brzo napredovale dolaskom mons. Josipa Šantića, sadašnjeg generalnog vikara Vojnog ordinarijata 1998. godine. Tada su nastali svi naši temeljni dokumenti i započeo vrlo intenzivan pastoralni rad koji se, Bogu hvala, zahvaljujući dobroj suradnji s ministarstvima obrane i unutarnjih poslova te s OSRH i odgovornima u policiji lijepo razvio i danas je na zavidnoj razini.

Vojni ordinarijat je osnovan zbog posebnih potreba ljudi i zato razvija specifičan pastoral. To je ponajprije raspoloživost za osobne susrete, duhovne vježbe i obiteljske vikende, kateheze po vojarnama te hodočašća, lokalna, regionalna, nacionalna i međunarodna. Svi ti oblici našega pastoralnog rada - uključujući i onaj redovni kao što je katekumenat, podjela sakramenata, skrb za obitelji naših vjernika, pastoral u mirovnim misijama... - imaju svoj po-

vjesni razvoj. Duhovne vježbe su počele sa svega nekoliko osoba, a sada broj znatno prelazi tisuću godišnje. Obiteljski vikendi se uhodavaju i u neprestanom su porastu. Tragamo za najboljim načinom navještanja Radosne vijesti našim vjernicima kroz kateheze, a hodočašća su postala vidljiv znak raspoznavanja Vojnog ordinarijata, jer broj sudionika ne prestano raste.

Dušobrižništvo je među hrvatskim braniteljima imalo veliku ulogu tijekom Domovinskog rata. Kako danas gledate na to?

Znamo kako je skrb Crkve za vojnike i policajce na području Republike Hrvatske započela prije potpisivanja Ugovora o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika Oružanih snaga i Redarstvenih službi Republike Hrvatske, između Svetе Stolice i Vlade Republike Hrvatske. Naime, već 24. rujna 1991., u početku agresije na Hrvatsku, predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman uputio je predsjedniku naše Biskupske konferencije molbu da se pobrine za duhovnu skrb branitelja, odnosno dragovoljaca koji su tada s krunicom u ruci odlazili na prvu crtu braniti domovinu. I doista, 7. listopada te godine predsjednik Biskupske konferencije odgovara kako su "hrvatski biskupi zaključili da se imenuje Ravnateljem dušobrižništva vojnika u Republici Hrvatskoj pomoćni biskup zagrebački mons. Juraj Jezerinac". Poznato je da je u vrijeme Domovinskog rata 1991. - 1995. bilo oko 160 svećenika uključeno u pastoral vojnika.

Naravno, pre malo je prostora u vašem listu da o tome više kažemo. Osobno vam mogu reći da iz najtežih dana Domovinskog rata nosim predivna iskustva o tome s kakvim se srcem i ljubavlju branila Hrvatska, kao i spremnosti branitelja da za tu zakonitu obranu polože račun pred Bogom o svom životu, ako poginu. O tom se, nažalost, uopće ne piše. Kad je primjerice bila napadnuta Lasinja, bio sam među braniteljima, a kad su počele padati grana-

te neki od branitelja došli su k meni zaštiti me. Rekao sam im kako me oni ne mogu zaštiti, ali da trebamo biti spremni na ono posljedne, na smrt. Nekolicina se tada is-povjedila, uz obećanje da će promijeniti svoj život, djecu krstiti i crkveno se vjenčati. Ne znam što se s njima kasnije dogodilo.

U vrijeme Domovinskog rata podijelio sam nekoliko stotina tisuća krunica, koje su braniteljima mnogo značile, pa i onima koji nisu bili vjernici. Svi su osjetili da se agresijom na Hrvatsku okomilo veliko zlo. Bili su uvjereni da se nalaze na strani pravde i istine i da imaju pravo na obranu. Stoga ih je molitva krunice krijeplila u vjeri, posebice vjernike, u konačnu pobjedu dobra.

Slična iskustva imaju i drugi svećenici koji su bili duhovna potpora našim braniteljima. Neki od tih svećenika svojim ratnim iskustvima i danas pridonose radu i rastu Vojnog ordinarijata.

U Lourdes s najvećim brojem hodočasnika dosad

Ove godine će se petnaesti put zaredom hodočastiti u Lourdes. Kako komentirate činjenicu da se broj hodočasnika iz godine u godinu povećava te je li tako i s vojno-redarstvenim hodočašćem u Mariju Bistrigu?

Iskustva hodočašća su bez dvojbe pozitivna, a posebice kad je riječ o međunarodnom hodočašću u Lourdes. Ne samo zbog toga što su na tom hodočašću zajedno vojno-redarstvene snage sa svih strana svijeta, predvođene svojim biskupima i svećenicima, ministrima i zapovjednicima, nego se tu gotovo opipljivo doživljava prisutnost Božja i posredovanje naše zajedničke Majke. To će potvrditi gotovo svaki hodočasnik. Iako se u tome velikom mnoštvu vojski svijeta govori različitim jezicima, svi osjećaju da se u Lourdesu događa pravo Duhovsko čudo i svi progovara-ju jezikom ljubavi. S velikim poštovanjem i ljubavlju mnogi pristupaju hrvatskim vojnicima i policajcima o kojima do jučer ništa nisu znali, a neki ni da postojimo kao narod. Dakako, i mi nastojimo uzvratiti istim poštovanjem. To su razlozi privlačnosti Lourdesa. Za ovogodišnje hodočašće imamo prijavljen najveći broj hodočasnika do sada, više od 1600.

Broj hodočasnika u Mariju Bistrigu, premda su organizacijske okolnosti drukčije, također povećava iz godine u godinu, jer se hodočasnicima Hrvatske vojske i policije pridružuju i vatrogasci i sve više vjernika drugih biskupija. Nadam se da će to biti ove godine posebno uočljivo, jer slavimo 15. obljetnicu hodočašća i u Mariju Bistrigu i u Lourdes.

Namjeravate li unijeti neke izmjene u program hodočašća u Lourdes, s obzirom na to da je program nepromijenjen gotovo od samog početka?

Program se nadopunjuje i prilagođava prilikama i potrebama. Ne možemo stvarati poseban program izvan okvira što ga određuje Organizacijski odbor (čine ga zemlje organizatori, čiji smo član). Svakako, neću biti skroman ako kažem da smo dali velik doprinos tome, ne samo svojim dosadašnjim sudjelovanjem nego i prijedlozima na sastancima Odbora koji se održavaju nakon hodočašća. Na tim se sastancima pokušava na kreativan način pridonijeti boljim rješenjima za provedbu sljedećeg hodočašća, u čemu Hrvatska intenzivno sudjeluje.

Od ove godine povjerenje je Hrvatskoj da bude organizator Procesije s Presvetim u Lourdesu. To nije jednostavan pothvat, jer nekoliko stotina naših ljudi preuzima cijelovitu brigu oko organizacije te vrlo važne točke u programu hodočašća, kako bi ono bilo na visini i u duhu dosadašnjih smjernica.

Često se može čuti kako su naši hodočasnici prepoznatljivi i kako je doista važno svjedočiti vjeru. Što možete o tome reći?

Sve do Domovinskog rata bili smo gotovo nepoznati mnogima u svijetu. Prije 15 godina krenuli smo na prvo hodočašće u Lourdes. Među brojnim vojskama svijeta neki su prvi put čuli za Hrvatsku. Tad je naša skupina imala svega 22 hodočasnika koji su došli doslovce s prve crte bojišta. Budući da su mnogi tek tada čuli za agresiju na Hrvatsku, da smo se našli u situaciji Davida i Golijata, mnogi su nas prepoznali kao Davida, kao onoga koji vjeruje u Božju pomoć, kojemu su najveće svetinje sloboda, pravda, istina i pravo na vlastiti opstanak, vrijednosti koje su tada bile ugrožene. Mnogi su nas prepoznali kao one kojima je dobro mira na srcu i dali su nam otvorenu potporu. Tako nam je, primjerice, bivši francuski vojni biskup mons. Dubost prije odlaska na novu dužnost rekao, kako mi Hrvati imamo nešto što je potrebno Evropi, a što je Europa izgubila i poželio da ostanemo vjerni onim vrijednostima s kojima smo živjeli i odgajani. To je naš ponos, ali i obveza da tu vjeru svjedočimo. Nije li nas na to potaknuo i papa Ivan Pavao II. prigodom svojih posjeta Hrvatskoj?!

Prošle ste godine prvi put od osnivanja Vojne biskupije proveli i vizitaciju. Koja je bila njezina svrha i što vam pokazuju njezini rezultati?

Svrha vizitacije je suočiti se sa stvarnim pastoralnim stanjem na terenu, utvrditi što je učinjeno i što bi još trebalo učiniti, ne samo zbog provedbe Ugovora o dušobrižništvu između Vlade RH i Svete Stolice, nego ponajprije zbog općeg dobra naših vjernika, katolika vojnika i policajaca, radi kojih je Vojni ordinarijat i osnovan.

Tijekom vizitacije susreli smo se s nadležnim u vojsci i policiji, poglavito zapovjednicima, načelnicima i kapelanicima. Tu smo se mogli uvjeriti da, Bogu hvala, stvari dobro napreduju, jer postoji otvorenost i spremnost obiju strana da odgovorimo na izazove koji su pred nama.

Generalni vikar mons. Šantić je postao prelat, a odmah potom je otišao u Afganistan. Kako je došlo do te podudarnosti?

Spomenuo sam da je osnivanjem Vojnog ordinarijata službeno započeo dušobrižnički rad među vojno-redarstvenim snagama. Mons. Šantić je po dolasku u Vojni ordinarijat započeo s organizacijom cijelokupnog pastoralnog rada. U početku smo bili spremni prihvati pouku o svemu što nam je bilo nepoznato. Naišli smo na spremnost i kod nadležnih u MORH-u i MUP-u i tako su se stvari razvijale. Neću biti preskroman ako kažem da su nas kao takve prepoznali i vojni ordinarijati u svijetu, a Sv. Stolica je više puta istaknula Hrvatsku kao primjer suradnje. U tome je veliku ulogu imao mons. Šantić, pa je zbog toga došlo i imenovanje prelatom Njegove Svetosti pape Benedikta XVI. Takva se priznanja daju osobama

koje su se istaknule u radu za opće dobro Crkve. Dakako, imenovanje mons. Šantića, kako je više puta sam istaknuo, priznanje je cijelom Vojnom ordinarijatu.

Odlazak mons. Šantića u Afganistan je uobičajen posjet kakav redovito čine odgovorni iz vojnih ordinarijata svijeta koji imaju svoje vjernike i svećenike u mirovnim misijama. A podudarnost je sasvim slučajna.

Ne zaustavljajte se na trenutačnim teškoćama

Kad se pokazala potreba da se u misiju ISAF uputi vojni kapelan? Što to znači za Vojni ordinarijat, a što za pripadnike naših OS u Afganistanu?

Kad se šalje veći broj vojnika u mirovne misije poželjno je da se za njima šalje i svećenik. Vojni ordinarijat vodi brigu i o katolicima vojno-redarstvenih snaga u domovini i o onima koji se nalaze izvan nje. Istočem, svećenik je poslan kako bi im pružio isključivo duhovnu pomoć. Biti daleko od domovine, posebice ljudima koji imaju obitelj nije jednostavno, tim više što se sa stresnim situacijama susreću ne samo vojnici nego i članovi njihovih obitelji. Stoga se prisutnost svećenika, konkretno u Afganistanu, pokazala vrlo dragocjenom zbog pružanja duhovne pomoći, o čemu oni mogu najbolje svjedočiti.

Budući da je Ordinarijat zadužen za dušobrižničku skrb i vojske i policije, kako biste ocijenili suradnju s MORH-om, a kako s MUP-om?

Tu ne bih pravio nikakvu razliku. Dušobrižništvo u vojski je ponešto drukčije nego u policiji. Mons. Šantić znao je više puta reći da policajac spava redovito kod kuće, za razliku od vojnika. To ne znači da je policajcu rad manje stresan nego vojniku. I jedan i drugi su u "posebnim okolnostima njihova života", kako ističe II. vatikanski sabor. I jednom i drugom je potrebita posebna duhovna pomoć u ispunjanju svojih obveza. Glede suradnje s odgovornima, moram istaknuti da u ovom trenutku zbog posebnosti ustroja imamo veći broj svećenika u OSRH nego u policiji, no radi se na novim ustrojima i vojske i policije, pa tragamo za novim modelima naše prisutnosti među tim vjernicima.

Možete li nam nešto više reći o međunarodnoj suradnji Vojnog ordinarijata (s drugim vojnim ordinarijatima) i, ako se usporedimo sa svijetom glede dušobrižništva u vojski i policiji, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska?

Već uspostavom Ravnateljstva dušobrižništva među vojno-redarstvenim snagama, a posebice nakon osnutka Vojnog ordinarijata odnosno Vojne biskupije, započeli su redoviti kontakti s drugim vojnim ordinarijatima u svijetu. Svake godine održavaju se međunarodni susreti predstavnika vojnih ordinarijata, na kojima prevladavaju teme i rasprave vezane uz najnovije izazove vremena. Tako je primjerice, u nagloj globalizaciji svijeta posljednjih godina vrlo aktualna tema mira i terorizma. Kao predavači nastupaju redovito uvaženi stručnjaci iz Crkve i iz vojske.

Predstavnici našega Vojnog ordinarijata aktivno sudjeluju na tim međunarodnim susretima, iznoseći svoja specifična iskustva. S nekim vojnim ordinarijatima imamo i pobratimstva, neki pokušavaju učiti od nas, a mi neke stvari promatramo kod drugih. Na međunarodnom Vojnom hodočašću u Lourdesu svake godine Vojni ordinarijat RH organizira primanje na koje redovito dolaze u velikom broju predstavnici drugih zemalja. Nakon ovih 10 godina možemo reći da nismo uzalud trošili vrijeme, a izjava mons. Eterovića u Rimu: "Dobili ste, ali možete biti još bolji", poticaj nam je za otkrivanje novih puteva u radu.

Odnedavno se za pripadnike naših OS uoči odlaska u misiju ISAF organizira i posjet zagrebačkoj džamiji. Kako biste ocijenili značenje i svrhu tih posjeta?

Mislim da je taj posjet vrlo koristan i potreban. To je, posebice kad je riječ o Afganistanu gdje dominira islam, pričika da se upoznaju s vjerom i ljudima čiji pripadnici žive i u Hrvatskoj, pa naši vojnici mogu domaćine informirati da i u našoj zemlji ima njihovih vjernika, s kojima živimo u miru i slozi.

Čuli smo kako u Afganistanu naše vojnike nazivaju "anđelima", ljudima koji žele drugima dobro. Ako domaći svijet prepozna vojnike kao one koji vjeruju u Boga i mole mu se, stvara se povjerenje. Bez obzira na razlike u vjeri, takvi ljudi imaju nešto duboko zajedničko. Budući da se svijet sve više ujedinjuje i postaje "veliko selo", da bi mogao živjeti u miru potrebno je graditi život u zajedništvo s Bogom te zajedništvo i sloganu među ljudima različitih kultura.

Što bi u ovom obljetničkom trenutku bila Vaša poruka vjernicima Vojne biskupije i našim čitateljima?

Nalazimo se u uskrsnom vremenu. Sigurno je da svaki čovjek, netko više a netko manje, proživljava teškoće u svom životu. Želim svima da se ne zaustavljaju na trenutačnim teškoćama, nego da ih, ako su vjernici, prikažu Bogu i tako sudjeluju u žrtvi Kristovoj. Ako nisu vjernici, neka posvjeste istinu da se ništa veliko u životu ne postiže bez žrtve i odricanja. To su posebno dokazali naši branitelji u Domovinskom ratu, kojima ovaj list s ljubavlju i zahvalnošću često posvećuje svoje stranice. Neka tako i ostane. Neka sve što je učinjeno u proteklom vremenu буде poticaj da nastavimo još bolje raditi na dobro svakog čovjeka i domovine nam Hrvatske. ■

Svečana akademija u povodu desete obljetnice Vojnog ordinarijata

Deset godina duhovne potpore i snage

"Danas pripadnici Oružanih snaga RH sudjeluju u mnogim mirovnim misijama diljem svijeta. Zahvaljujući Vojnom ordinarijatu, naši vojnici i u surovim uvjetima Afganistana imaju duhovnu potporu naših vojnih kapelana", istaknuo je ministar Rončević

Toma VLAŠIĆ, snimio Davor KIRIN

U domu Hrvatske vojske "Zvonimir" 24. travnja je održana svečana akademija u povodu desete obljetnice Vojnog ordinarijata. Akademiji su bili nazočni najviši državni dužnosnici i crkveni dostojanstvenici - izaslanica Predsjednika RH pukovnica Sunčana Vukelić, podpredsjednica Vlade i ministrica branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor, apostolski nuncij u RH Francisco-Javier Lozano, ministar obrane Berislav Rončević, ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin, načelnik GS OSRH general zborni Josip Lukić, saborski zastupnici, visoki dužnosnici MORH-a i GS-a, predstavnici svih udruga vojske i policije iz Domovinskog rata, te branitelji i gosti iz domovine i inozemstva.

Prisutnima se na početku akademije obratio vojni biskup Juraj Jezerinac koji je u pozdravnom govoru istaknuo kako je Vojna biskupija tu da služi ljudima koji žive u specifičnim okolnostima, našim vojnicima i redarstvenicima, kako bi u svom pozivu bili još savjesniji i uspješniji u čuvanju mira i reda. Duhovna izgradnja im u tome uvelike pomaže.

Generalni vikar mons. Josip Šantić upoznao je nazočne s povjesnicom Vojnog ordinarijata te je tom prigodom istaknuo da je Vojni ordinarijat mlada biskupija, koja slavi tek desetu obljetnicu. S obzirom na okolnosti u kojima je pastoralno sjeme niknulo i razvilo se u desetljetno stablo, osjećamo zadovoljstvo učinjenim i za to služenje Bogu zahvalujemo. U svojem obraćanju skupu ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin je rekao da nije bilo velikog srca, moralne čistote i vjere u Boga nikad ne bismo svladali jačeg neprijatelja. Upravo ta Božja ljubav te sve ono što imamo danas moramo njegovati i generacije upoznavati s onim što su njihovi prethodnici imali. Ministar obrane Berislav Rončević je pozdravljavajući okupljene podsjetio na slavne godine stvaranja hrvatske države i rekao kako se u tim ratnim godinama braniteljskim postrojbama priključilo više od 160 svećenika koji su svojim pastoralnim radom u najsvudobosnjim trenucima pružali nemjerljivu duhovnu potporu i snagu. Istaknuo je vrijednost vojno-poličkih hodočašća u Mariju Bistrigu i Lourdes kojima kontinuirano promičemo svoju pripadnost

■ Katolička vjera pomaže nam da svoju snagu stavimo u službu velikih vrijednosti - života, pravde, opraštanja i slobode, poručila je ministrica Kosor

europejskim i svjetskim kulturnim i duhovnim vrednotama. Na kraju svog govora istaknuo je kako u stvaranju mirnodopskog regionalnog okruženja pripadnici Oružanih snaga RH sudjeluju u mnogim mirovnim misijama

diljem svijeta. Zahvaljujući Vojnom ordinarijatu, naši vojnici i u surovim uvjetima Afganistana imaju duhovnu potporu naših vojnih kapelana. Izaslanica premijera dr. Ive Sanadera potpredsjednica Vlade i ministrica branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor u svojem je govoru istaknula važnost obljetnice za pripadnike OSRH i policije, ali i za sve hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji. Govorila je o dobroj suradnji Ministarstva s Vojnim ordinarijatom. Obraćanje je završila riječima Svetog Oca Ivana Pavla II. kako nam katolička vjera pomaže da svoju snagu stavimo u službu velikih vrijednosti - života, pravde, opraštanja i slobode.

Zasluznima su uručene srebrne plakete Vojnog ordinarijata i medalje Vojnog ordinarijeta, a svečana akademija je završena kratkim koncertnim programom koji su izveli Orkestar HV-a i Klapa HRM-a. ■

"Neratne operacije - CAX '07"

U vojarni "Petar Zrinski" od 17. do 19. travnja održana je simulacijska vježba za mirovne operacije pod nazivom "Neratne operacije - CAX '07", treća te vrste.

Računalno podržana vježba odvijala se u organizaciji Operativno-strategijskog simulacijskog središta, a provedena je na programskom modelu Spectrum. Sudionici su bili djelatnici i polaznici nekoliko vojnih škola ZZIO-a (Ratna škola, Zapovjedno-stožerna škola, Časnička škola, Viša dočasnička škola), što otkriva i glavne ciljeve vježbe: implementaciju simulacijskih vježbi u sustav vojnog školovanja i provedbu neratnih operacija u sustavu obuke OSRH. Dakle, "vježba je bila više posvećena obuci i izobrazbi, nego provjeri snaga". Scenarij je bio manje-više uobičajen za mirovne operacije: rješavanje krizne situacije u fiktivnoj državi Merkaliji, na temelju rezolucije UN-a, u "izvedbi" snaga za nametanje mira koje vodi NATO. Drugi dan vježbe bio je Dan uvaženih gostiju. Sudionike vježbe je posjetilo više visokih časnika OSRH, na čelu sa zamjenikom načelnika general pukovnikom Slavkom Baraćem i brigadnim generalom Dragom Matanovićem. Goste je dočekao zapovjednik ZZIO-a general bojnik Mirko

snimila Mirela DASOVIĆ

Šundov, koji je tijekom "Neratnih operacija" obnašao dužnost upravitelja vježbe. Prezentaciju osnovnih podataka o trodnevnoj obuci izveo je glavni časnik za njezino provođenje zapovjednik OSSS-a brigadir Zdravko Jakop.

Nakon prezentacije, general Barić je komentirao da takav oblik vježbi mora postati sastavni dio obučavanja i pripreme unutar OSRH, te kako će one biti dio jamstva da ćemo po ulasku u NATO moći ravnopravno sudjelovati u svim procedurama i planiranjima ne samo vježbi, nego i djelovanja na terenu. Na kraju programa uzvanici su obišli sve točke na kojima se vježba odvijala, dobili uvid u rad sudionika i njihove impresije, a general Šundov je prokomentirao da su vježbu sudionici odradili "angažirano, motivirano i kvalitetno".

D. VLAVOVIĆ

snimila Mirela DASOVIĆ

Znanstvene prezentacije u ZZIO-u

U organizaciji MORH-ovog Instituta za istraživanje i razvoj obrambenih sustava u Časničkom domu vojarne "Petar Zrinski" 19. travnja su održane dvije prezentacije, obje u suradnji s civilnim organizacijama.

Veleučilište Velika Gorica pobliže je, riječima doc. dr. Dinka Mikulića, voditelja budućeg studija, predstavilo specijalistički stručni studij pod nazivom "Upravljanje logističkim sustavima i procesima" koji razvija u suradnji s MORH-om. DEFIMI - tvrtka za istraživačko-rазвojne i intelektualne usluge je preko mr. sc. Branka Mihaljevića izložilo studiju "Civilna obrana u Domovinskom ratu". U izradi studije sudjelovali su i stručnjaci iz MORH-a i OSRH.

Osim djelatnika IROS-a i dviju civilnih organizacija, na izlaganju su bili stručno zainteresirani djelatnici MORH-a i OSRH, na čelu s generalima Mirkom Šundovom i Dragom Matanovićem. Ravnatelj IROS-a brigadir Dario Matika je izložene projekte, kao i suradnju MORH-a i spomenutih civilnih znanstvenih organizacija okarakterizirao kao važno povezivanje civilnih i vojnih znanja.

D. VLAVOVIĆ

Napredni tečaj upravljanja osobljem

U Zapovjedništvu za združenu izobrazbu i obuku "Petar Zrinski", od 16. do 27. travnja održava se izobrazba 6. naraštaja na Naprednom tečaju upravljanja osobljem u organizaciji Personalne uprave Glavnog stožera OSRH.

Tečaj pohađa 14 djelatnika iz funkcionalnog područja upravljanja osobljem. Napredni tečaj službeno je otvorio načelnik Personalne uprave J-1 brigadir Marin Gregorović, koji je u uvodnom izlaganju istaknuo važnost provedbe te aktivnosti, te smjernice

koje proizlaze iz Dugoročnog plana razvoja OSRH 2006. - 2015., kao i na zadaće koje se postavljaju pred djelatnike zadužene za provedbu upravljanja osobljem, i na niz predstojećih zadaća i aktivnosti u sklopu funkcionalnog područja težišno vezanih uz nastupajući preustroj. U 67 nastavnih sati polaznici će se upoznati sa zakonskim i provedbenim odredbama, Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006. - 2015. i projektima koji iz njega proizlaze, informatičkoj potpori sustavu upravljanja osobljem,

snimio Hrvoje Štipa OGULINAC

zadaćama personalnih djelatnika u postrojbama i njihovim stožerima, te poslovima i zadaćama personalne potpore.

OJI

Prilagodbe u nacionalnom interesu

Treba reći kako su procesi i korist od pristupanja Sjevernoatlantskom savezu poglavito nacionalni interes, ali i interes svakog pojedinca. Sigurnost, gospodarski prosperitet, dobrobit pojedinca nisu tek isprazne priče, već provjerljive činjenice

—Dražen JONJIĆ—

Zanimljiva su mišljenja građana o NATO-u kao pričuvnoj američkoj vojsci koju zemlje poput Hrvatske zanimaju samo kako bi popunile svoje pješačke postrojbe. Po drugim mišljenjima upitno je kako bi hrvatska djelatna vojna osoba mogla dobro raditi s kolegom iz neke razvijene NATO zemlje kad su njegova primanja i do pet puta viša. Po trećima, opet, hrvatsko pristupanje Savezu nije ništa drugo nego dobar posao za prodaju zastarelog naoružanja, ali i prilika za vježbanje na našim poligonima i u našim bazama. Kao što uvijek ističemo, svako mišljenje je legitimno i svatko ima pravo na svoj stav. No, činjenice ne govore u prilog takvim mišljenjima.

Ravnopravnost u odlučivanju - temelj Saveza

Vjerojatno bi se većina članica NATO-a uvrijedila kad bi im netko rekao da nisu ništa drugo nego pričuvna američka vojska. Neovisno o jednostavnoj činjenici kako se između europskih zemalja i SAD-a godinama gradilo čvrsto euroatlantsko partnerstvo, od svojih početaka bezuvjetno utemeljeno upravo na snažnoj nacionalnoj odgovornosti, pa tako i samostalnom izboru prioriteta na području sigurnosti i obrane. Ni jedna zemlja, pa tako ni Sjedinjene Američke Države, ni ne pokušava mijenjati ta početna pravila Sjevernoatlantskog saveza: suverenost u odlučivanju o bitnim pitanjima nacionalnog sudjelovanja u određenoj misiji Sjevernoatlantskog saveza. Bliska prošlost, Irak, pokazuje najbolje čvrsto opredjeljenje za takav pristup. Upravo se pri prvom pozivanju na članak 5. Sjevernoatlantske povelje pokazalo kako većem broju članica NATO-a nije u intere-

su sudjelovanje u ratnoj misiji. Na kraju krajeva, upravo iz tih razloga Irak i nije NATO-misija. Da nitko nije pričuvna američka vojska pokazuje i Afganistan, u kojem je NATO savez postupnim koracima ulazio u misiju, što se s vremenom transformirala, a zemlje članice NATO-a i partnerske zemlje u toj državi preuzimaju obveze u skladu sa svojim interesima i mogućnostima. Nema diktata, a u tome se i može

Mnogo je predrasuda u pristupu običnih ljudi, što je samo po sebi razumljivo. No, činjenice nam govore kako su i NATO i EU korisni alati boljeg, sigurnijeg i prosperitetnijeg života svakoga našeg građanina

tražiti vitalnost Saveza u odgovorima na nove izazove i na krize koje imaju sasvim drugu narav od onih hladnoratovskih, kad je broj vojnika imao itekakvu ulogu. Danas svakoj zemlji i njezinim oružanim snagama trebaju visokospecijalizirani vojni stručnjaci, nitko nema ni resursa ni vremena za rasipanje, a posebice ne relativno male zemlje poput Hrvatske.

Naravno da je točna činjenica kako su razlike u primanjima djelatnih vojnih osoba najrazvijenijih zemalja i Hrvatske u određenom nesrazmjeru. Pitanje je to gospodarske snage

konkretnih zemalja i treba ih staviti u te relacije. Činjenica je kako će se daljnjam procesom transformacije i ti nesrazmjeri smanjivati. Nitko ne treba biti toliki optimist i tvrditi kako će se to rješavati preko noći, no procesi su nezaustavljivo pokrenuti, treba uvijek ponavljati, ne zbog NATO-a, kolikogod nam je ulazak u Sjevernoatlantski savez cilj, već zbog nas, naše stabilnosti, naše sigurnosti, u konačnici i naše obrane.

Što se nekakvih diktata u kupovini američkog, kako vole reći, zastarelog oružja tiče, poslijedi je potpuno nepoznavanje stvarnog stanja. Nije potrebno nikakvo teoretiziranje, već pogled na poteze novoprimaljenih članica NATO-a koji nam govore kako je izbor bilo kojeg oružanog sustava bio samostalan, neovisno o lobiranju velikih proizvoda, kao i u bilo kojem drugom području djelovanja. Nitko bolje od pojedine države ne zna koji su njezini prioriteti i njezine mogućnosti. Bilo bi pomalo neodgovorno podcjenjivati sposobnost vrlo relevantnih tijela u izboru naoružanja koje će bitno pridonijeti povećavanju sposobnosti svake zemlje za prvu zadaću individualne obrane, a potom, u skladu s mogućnostima, za participiranje u kolektivnom sustavu sigurnosti. I Hrvatska vrlo odgovorno pristupa tom segmentu modernizacije svojih Oružanih snaga. Zasigurno se ne modernizira zastarjelom opremom, već priuštivim suvremenim sustavima koji itekako povećavaju naše sposobnosti. Opet, ne zbog NATO-a, već zbog nas.

Mnogo je predrasuda u pristupu običnih ljudi, što je samo po sebi razumljivo. No, činjenice nam govore kako su i NATO i EU korisni alati boljeg, sigurnijeg i prosperitetnijeg života svakoga našeg građanina. ■

U Cavatu održan znanstveni skup CBMTS Industry V

Četvrti svjetski kongres o kemijskom, biološkom i radiološkom terorizmu

Uspješno organiziran i proveden peti CBMTS Industry znanstveni skup, na kojem je sudjelovalo oko 250 renomiranih svjetskih znanstvenika i stručnjaka iz 43 zemlje, još je jedna potvrda aktivne uloge koju Republika Hrvatska ima u provođenju politike neširenja oružja za masovno uništenje i borbe protiv terorizma

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

UCavatu se od 14. do 20. travnja održavao peti u nizu znanstvenih skupova, CBMTS Industry pod nazivom "CBMTS Industry V - Četvrti svjetski kongres o kemijskom, biološkom i radiološkom terorizmu". Skup su organizirali američka tvrtka ASA Inc. - (Applied Science and Analysis), Koneohe, Hawaii SAD, Međunarodni organizacijski odbor i Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, a otvorio ga je direktor Kongresa pomoćnik ministra obrane za obrambenu politiku Igor Pokaz.

Na Kongresu je sudjelovalo oko 250 renomiranih svjetskih znanstvenika i stručnjaka iz 43 zemlje. Riječ je o medicinarama, biolozima, epidemiolozima, vojnim i ci-

vilnim toksikologima koji su uključeni u timove za pružanje prvog žurnog odgovora kako bi umanjili moguće posljedice u slučaju terorističkog napada oružjem za masovno uništenje i drugima koji rade na sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje. Svima njima je ovaj, kao i prethodni CBMTS znanstveni skupovi, bio izvrsna prilika da na brojnim predavanjima i prezentacijama razmijene iskustva i znanja o najsvremenijim postupcima i mjerama za sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje, postupcima suvremene detekcije i identifikacije svih potencijalnih kemijskih i bioloških agenasa i radioaktivnih tvari, te osobne i kolektivne zaštite, dekontaminacije i medicinskog tretmana s ci-

ljem sprječavanja i umanjenja posljedica u slučaju NKB terorizma.

Uoči kongresa održana je i radionica tematski vezana uz Konvenciju o kemijskom oružju. Radionicu je organizirala Međunarodna organizacija za zabranu kemijskog oružja - OPCW sa sjedištem u Den Haagu, a u tijeku Kongresa obilježena je i deseta obljetnica stupanja na snagu Konvencije o kemijskom oružju.

■ Zrakoplov u kojemu se gotovo sigurno nalaze teroristi koji sa sobom imaju pošiljku patogenog biološkog agensa, nakon slijetanja usmjeren je na sporednu stazu gdje su ga okružile snage aerodromske granične policije

civilnu potoru iz Georgije. Trajale su pedesetak minuta, a sa zanimanjem su ih pratili svi sudionici Kongresa. Sve je započelo time što je od prijateljske države primljena poruka da će preko Hrvatske preći zrakoplov u kojemu se gotovo sigurno nalaze

U sklopu Kongresa provedene su i tehničke demonstracije kojima se, prema scenariju i u organizaciji Državne uprave za zaštitu i spašavanje kojoj je ovo bilo prvo sudjelovanje na Kongresu, pokazalo sprječavanje terorističkog napada biološkim agensom.

Tehničke demonstracije su provedene u dubrovačkoj zračnoj luci, a u njima su uz sponzore Kongresa sudjelovali priпадnici specijalne i aerodomske granične policije MUP-a, zaštitarska služba, vatrogasna postrojba i osoblje Zračne luke Dubrovnik, snage Državne uprave za zaštitu i spašavanje, županijske vatrogasne postrojbe, vod ABKO za dekontaminaciju 50. bojne ABKO i američki HAZ-MAT tim za

■ Nakon desetak minuta u zračnu luku došao je i pregovarački tim, postrojba specijalne policije MUP-a, snage Državne uprave za zaštitu i spašavanje i to vatrogasci, medicinski timovi i toksikološki eksperti te specijalna postrojba ABKO-a...

teroristi koji sa sobom imaju pošiljku patogenog biološkog agensa. Zrakoplov je u zračnu luku trebao sletjeti radi tankanja goriva, pa je to bila dobra prilika da se teroristi onemoguće u namjeri. Nakon detaljne analize, Vlada je u suradnji sa zemljom koja je poslala dojavu izradila plan za akciju. Sigurnosne snage zračne luke stavljenе su u punu pripravnost. Zrakoplov je nakon slijeta-

nja usmjeren na sporednu stazu. Okružile su ga snage aerodromske granične policije, a nakon desetak minuta u zračnu luku došao je i pregovarački tim, postrojba specijalne policije MUP-a, snage Državne uprave za zaštitu i spašavanje i to vatrogasci, medicinski timovi i toksikološki eksperci te specijalna postrojba ABKO-a. Vrlo brzo s nosača zrakoplova helikopterom je došao i HAZ-MAT tim. Pošto su svi timovi zauzeli svoje položaje teroristima je dana još jedna šansa za predaju. Kako poziv na predaju nije uspio, Vlada je uz suglasnost države iz koje je najveći broj putnika u zrakoplovu, dala dopuštenje za napad i zauzimanje zrakoplova. Maskirani aktivnošću pretakanja goriva iz autocisterne pripadnici postrojbe specijalne policije MUP-a upali su u zrakoplov i riješili talačku kruz. Kad su uspostavili nadzor u putničkom prostoru, putnici i posada žurno su pod nadzorom specijalne i aerodromske granične policije napustili zrakoplov. Dva pripadnika HAZ-MAT tima i jedan iz ABKO tima istodobno su započeli s pregledom zrakoplova i to prostora za putnike i za prtljagu tražeći biološki agensi. Sva prtljaga je iznesena iz zrakoplova i dekontaminirana pjenom za biološku dekontaminaciju i odnesena u poseban prostor gdje je hermetički zatvorena.

Sva ambalaža i predmeti za koje se posumnjalo da imaju bilo kakav mehanizam (nadtlak, propelant) kojim bi se biološki materijal disimilirao u okolinu uništavani su u *Bast-Quard* antiterorističkom šatoru. Dekontaminirano je i osoblje zrakoplova, putnici i teroristi, a odmah je započela i kriminalistička obrada. Biološki je dekontaminiran i zrakoplov i cijeli okolni prostor, a potom je Zavod za javno zdravstvo i AB-

Voditelj HAZ-MAT tima iz Georgije čestitao je na izvrsno organiziranoj demonstraciji

■ *Sva ambalaža i predmeti za koje se posumnjalo da imaju bilo kakav mehanizam kojim bi se biološki materijal disimilirao u okolinu uništavani su u *Bast-Quard* antiterorističkom šatoru, a dekontaminirano je i osoblje zrakoplova*

KO na prostoru na kojem se odvijala akcija uspostavio biološki monitoring koji je trajao dok u laboratoriju nije napravljena analiza uzorka koja je trebala pokazati je li ili nije nastupila kontaminacija. Svrha demonstracija je prema riječima Damira Truta, zamjenika ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje bila upozoriti na svu kompleksnost i multidisciplinarnost zadaća, metoda, snaga i sredstava u rješavanju te i sličnih situacija koje se nažalost mogu dogoditi u bilo kojem dijelu svijeta. Uz to, pokazano je i da je Republika Hrvatska svjesna opasnosti od takvih vrsta ugroza i da na državnoj i lokalnoj razini ima spremne, sposobljene i opremljene snage koje mogu koordinirano i brzo reagirati u takvim izrazito opasnim i složenim situacijama. Serija znanstvenih skupova pod nazivom CBMTS počela se održavati još 1994. godine u Švicarskoj, a od 1998. se održavaju naizmjenično u Hrvatskoj i Švicarskoj. Duga tradicija i velik broj sudionika dovoljno govore o značenju CBMTS kongresa, a iskustva stečena na njima prema riječima dr. Slavka Bokana, sudionici mogu primijeniti u svojoj zemlji u pripremama za slučaj terorističkog napada oružjem za masovno uništenje. ■

Pripreme hrvatskog tima za vježbu Combined Endeavor 2007

Uloga naših OS u vježbi sve veća

Combined Endeavor ima tradiciju dugu dvanaest godina, a pripadnici OSRH na njoj sudjeluju od 2001. Iz godine u godinu uloga naših OS na vježbi je sve veća. Sudjelujemo u sve više funkcionalnih područja, uvodimo novu opremu, prihvaćamo nove standarde, a naši pripadnici zauzimaju i sve važnije položaje u zapovjedništvu vježbe

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Više od 1500 sudionika iz 42 zemalja, među kojima je i Hrvatska, sudjelovat će na ovogodišnjoj vježbi Combined Endeavor 2007 koja predstavlja najveću, naj-kompleksniju i najvažniju vojnu vježbu za ispitivanje i dokumentiranje interoperabilnosti komunikacijsko-informacijskih uređaja i sustava. Ovogodišnja će se vježba održavati od 27. travnja do 10. svibnja na dvije lokacije. Glavna lokacija je Baumholder u Njemačkoj, a za drugu je odabran Erevan u Armeniji. Nešto više o ovogodišnjoj vježbi i njezinom doprinosu u razvoju komunikacijsko-informacijskih sustava u OS-u doznali smo od čelnih ljudi NOS OSRH CE 07, zapovjednika bojnika Vedrana Vejića i njegovog zamjenika natporučnika Damira Mihaljinca iz Uprave J6. Bojnik Vejić je istaknuo kako su vježbi prethodile opsežne višemjesečne pripreme koje su se odvijale kroz četiri planske konferencije. Intenzivne pripreme 26 pripadnika naših OS-a koji sudjeluju

u vježbi trajale su tri tjedna. Oni će biti raspoređeni na tri lokacije i to njih 18 u Njemačkoj, tri u Armeniji i pet na Malom Lošinju gdje je smještena naša kratkovalna radio-postaja koja služi za povezivanje s glavnim vježbalištem. Najveći broj pripadnika našeg tima su dočasnici, od kojih neki imaju dosta važne funkcije u zapovjedništvu vježbe. Tako je primjerice nadnarednik Darko Peroš zamjenik voditelja funkcionalnog područja podatkovne mreže. On je u zapovjedništvu vježbe zadužen za planiranje testova iz toga područja za cijelu vježbu. Narednik Jurica Mikšić već pet godina je voditelj jedne od regionalnih skupina, planira sve aktivnosti za nju i tijekom vježbe koordinira radom gotovo 400 ljudi. Uz dočasnike u vježbi sudjeluju i mlađi časnici kojima će iskustva s vježbe biti važna u dalnjem radu. "Nastojimo, a u tome i uspijevamo, svake godine u vježbu uključiti i dio novih ljudi iz strukture ZIKS-a", kazao je natporučnik Mihaljinec i dodao kako je do sada program Combined Endeavor prošlo 80-ak ljudi.

Na ovogodišnju vježbu, prema riječima bojnika Vejića, idemo i tehnički opremljeniji. Riječ je o novim kabinama veze koje će omogućiti lakše povezivanje složenih komunikacijsko-informacijskih sustava i lakšu provedbu procesa

ispitivanja interoperabilnosti tijekom vježbe. Nadalje, uvodi se i nova oprema u proces ispitivanja kao novi radiorelejni uređaj Thales TRC4000 koji služi za prijenos velike količine podataka između čvorista u mreži. Uz to u punu operativnu uporabu i ispitivanje uvodi se novi kratkovalni radiouređaj Thales TRC3700, novi uređaj za sigurnost podatkovnih mreža i nova podatkovna oprema. "Vježba Combined Endeavor bit će", kaže bojnik Vejić, "dobra prilika za testiranje njihove funkcionalnosti u međunarodnom okruženju".

Uz to naš tim je prvi put nositelj zadaće formiranja jedne upravne postaje. Na vježbi naime ima sedam upravnih postaja čija je uloga osiguravanje prihvata i distribuciju e mail poruka putem kratkovalnog radiouređaja, a tu će zadaću pripadnici naših OS realizirati zajedno s pripadnicima OS Republike Slovenije. Iskustva koja se stječu na ovoj vježbi, ističu naši sugovornici, od višestruke su koristi za OS. U početku su se, prema riječima nat-

poručnika Mihaljinca, kroz CE usvajali standardi koji se primjenjuju u vojno-komunikacijskim sustavima, a iskustva i znanja stjecana na vježbama korisna su i kod nabave informacijsko-komunikacijskih uređaja za potrebe OS-a. Vježbom se usvajaju i operativne procedure, a proširuje se i znanje o informacijskoj sigurnosti, području kojem se pridaje sve veće značenje. Uz sve to, vježba je dobar temelj priprema za sudjelovanje u međunarodnim operacijama. Cilj vježbe i jest, ističe bojnik Vejić, postizanje što većeg stupnja interoperabilnosti zemalja članica NATO-a i PzM-a u području komunikacijsko-informatičkih sustava radi zajedničkog djelovanja u međunarodnom okruženju, u operacijama očuvanja mira, ali i u slučajevima masovnih katastrofa.

Zanimljivo je spomenuti i da će na CE 07 sudjelovati i pripadnici afghanistanske ANA-e, a kao promatrači na vježbi će biti i predstavnici Bosne i Hercegovine. Prema riječima naših sugovornika, USEUCOM koji je organizator Combined Endeavora pokrenuo je inicijativu da na vježbi Combined Endeavora 2008 druga lokacija, odnosno izdvojeno mjesto na kojem će se održavati vježba, bude u Hrvatskoj. Ukoliko se to realizira, bit će to još jedna potvrda našega uspješnog sudjelovanja na vježbi. ■

U Puli održana 36. konferencija zapovjednika vojnih učilišta

Sustav školovanja prilagođava se reformskim procesima

“Hrvatski vojnik treba biti sposoban i obrazovan ne samo za tradicionalne vojne zadaće obrane nacionalnog teritorija, nego i za sudjelovanje u multinacionalnim stozžerima i vojnim sustavima u sklopu NATO-a, EU-a ili pod vodstvom UN-a. Promjene koje smo prošli nisu bile ni malo luke, ali su bile nužne jer smo zahvaljujući njima uspostavili učinkovit obrambeni sustav koji se temelji na znanju, obučenosti i opremljenosti Oružanih snaga”, istaknuo je Mate Raboteg

— Vesna PINTARIĆ, Dražen JONJIĆ, snimila Vesna PINTARIĆ —

U organizaciji NATO Defence Collegea iz Rima i Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku “Petar Zrinski” u Puli je od 23. do 25. travnja održana 36. konferencija za-

povjednika vojnih učilišta NATO-a, Partnerstva za mir i Mediteranskog dijaloga pod nazivom „Operativno djelovanje uz istodobnu transformaciju - novi izazovi za nastavno osoblje.“

Na konferenciji su sudjelovali predstavnici više od pedeset različitih vojno-obrazovnih institucija i više od stotinu sudionika koji su tijekom konferencije imali priliku razmijeniti mišljenja o modelima prenošenja znanja te o značenju primjene naučenih lekcija u obrazovnom procesu. Između ostalog sudionici su razmotrili i teme poput regionalnog pristupa školovanju viših časnika, a bilo je riječi i o

suradnji civilnih institucija u procesu izobrazbe.

Uz predsjedavajućeg konferencije zapovjednika ZZIO-a general bojnika Mirka Šundova, na otvorenju su bili državni tajnik MORH-a Mate Raboteg i zamjenik načelnika GS OSRH general pukovnik Slavko Barić. Konferenciju je uvodnim govorom otvorio general bojnik Mirko Šundov, izrazivši uvjerenje da će rad na konferenciji biti obilježen korisnom razmjenom mišljenja u kojemu će se prepoznati trendovi obrazbene izobrazbe, način na koje naše institucija nalaze odgovore na suvremene sigurnosne ugroze, oblikujući svojim radom časnike, dočasnike i civilne stručnjake za ovo stoljeće u kojem se poimanje sigurnosti odmiče u potpunosti od ustaljenih obrazaca.

„Stručnjak otvoren za prilagodbe iza-

Moramo nastaviti s razvojem i preustrojem ZZIO-a i to tako da se prvenstveno srećemo na kvalitetu obrazovnog procesa. Istaknuto je Mate Raboteg

General pukovnik Marc VANKEIRSBILCK, zapovjednik NATO Defense Collegea

Transformiranje u svim svojim segmentima predstavlja jednu od bitnih odrednica ne samo NATO-a, već i partnerskih zemalja. Kakvi se izazovi u tom pogledu postavljaju pred edukatore?

Prošireni djelokrug vojnih operacija NATO-a radikalno je transformirao vojne potrebe Saveza. Bilo je potrebno zamijeniti velike obrazbene snage iz prošlosti snagama prilagođenim za relativno male operacije odgovora na krizu, ovisno o fleksibilnosti i mobilnosti i o sposobnosti razmještaja na znatne udaljenosti od uobičajenih operativnih baza. No dopustite mi da se usredotočim na ono zbog čega smo u Puli, da tako kažem, na transformiranje umova. Na 36. konferenciji zapovjednika sudjeluje 45 institucija koje su zainteresirane za razmjenu ideja i iskustava u svrhu poboljšanja izobrazbe časnika kako bi se mogli suočiti s izazovima novog svjetskog okruženja. Tema naše konferencije izravno je povezana s tim važnim elementom: Istodobni rad i transformacija, novi izazov za edukatore. S dva naša uvodničara na skupu, nadamo se da ćemo se moći uskladiti s onim što transformirani Savez predstavlja u području operacija i spoznati koje su potrebne kvalitete transformiranog vodstva i znanja naših viših časnika.

Kako bi se mogli definirati trendovi u sustavu izobrazbe za potrebe obrane? S obzirom na promjenu naravi ugroza, je li moguća fleksibilnost koja bi pratila nove potrebe?

Upravo to skup u Puli nastoji postići. Izazovi svjetskog okruženja o kojima sam prije govorio, poput ekoloških katastrofa, vjerskih kriza, energetske sigurnosti, religioznih sukoba, samo su neki koji se moraju proučavati na izrazitiji holistički način kako bi se osigurala sigurnost naših nacija. Izobrazba naših viših časnika je od najveće važnosti s obzirom na njihovu ulogu u očuvanju mira i stabilnosti. Obrazovni sustav i metode kojima se koristimo moraju biti prilagođeni, a to je jedan od ciljeva konferencije. Govorit ćemo o kombiniranom učenju koje je orientirano prema izobrazbi odraslih, o udruživanju nastojanja i resursa kako bi se postigla sinergija u osiguranju odgovarajućeg formiranja mjerila te najboljih praksi u izobrazbi i kreiranju zajedničkog nastavnog

zovima vremena, predavač upoznat i otvoren transformacijama postaje naš imperativ, smisao postojanja. Vjerujem kako će ovaj naš skup dati svoj doprinos u raspravi o tim temama. Kompariranje iskustava omogućava akceleraciju našeg djelovanja, omogućuje razvijanje sposobnosti kada i gdje su one potrebne, u realnom vremenu i za realne zadaće, a posebno potiče daljnju suradnju i povezivanje", kazao je general Šundov, poželjevši prisutnima ugodan boravak u Puli te još intenzivnije djelovanje i suradnju u budućnosti.

Visokom međunarodnom skupu potom se obratio državni tajnik MORH-a Mate Raboteg podsjetivši na razvoj sustava vojne izobrazbe RH, posebno istaknuvši kako se on razvijao u složenim ratnim okolnostima, i dodao kako je ZZIO danas nositelj međugradske izobrazbe i obuke u OSRH kao i nositelj provedbe modela civilno-vojne izobrazbe. "Daljnji razvoj sustava školovanja mora se trajno prilagođavati reformskim procesima koje prolazi obrambeni sustav RH, ali i cijelo hrvatsko društvo na putu ostvarenja punopravnog članstva u euroatlantskim integracijama", kazao je Raboteg, dodavši kako je primarna uloga ZZIO-a, tj. budućeg Hrvatskog vojnog učilišta, kao visokoobrazovne vojne ustanove u OSRH školovanje, pripremanje i ospozobljavanje časnici,

Sudionici konferencije

ka, dočasnika i državnih službenika u OSRH za provedbu hrvatskih strateških interesa te novih misija i zadaća hrvatskih Oružanih snaga. „Imajući to u vidu moramo nastaviti s razvojem i preustrojem ZZIO-a i to tako da se prvenstveno usredotočimo na kvalitetu obrazovnog procesa. Hrvatski vojnik treba biti sposoban i obrazovan ne samo za tradicionalne vojne zadaće obrane nacionalnog teritorija, nego i za sudjelovanje u multinacionalnim stožerima i vojnim susavima u sklopu NATO-a, EU-a ili pod vodstvom UN-a", kazao je Raboteg i poručio na kraju: „OSRH se nalaze pri kraju transformacijskog procesa, iz velike stajaće vojske organizirane prema konceptu individualne obrane u suvremene, mobilne, razmjestive, interoperabilne oružane snage koje se razvijaju s perspektivom članstva u NATO savezu i dostizanja ciljanih sposobnosti sudjelova-

nja u sustavu kolektivne obrane. Promjene koje smo prošli nisu bile ni malo lake, ali su bile nužne, jer smo zahvaljujući njima uspostavili učinkovit obrambeni sustav koji se temelji na znanju, obučenosti i opremljenosti Oružanih snaga u skladu s materijalnim mogućnostima zemlje".

Potom se, zahvaljujući na domaćinstvu Hrvatskoj, skupu obratio i predsjednik NATO Defence Collegea general pukovnik Marc Vankeirsbilck istaknuvši kako je po broju sudionika ovo jedna od najvećih i najbolje organiziranih konferencija dosad te kako se nuda da će se medusobnom razmjrenom mišljenju i kritičkim osvrtom na obrazovni sustav doći do najboljih mogućih rješenja koja bi dala odgovore na nove izazove što se nalaze pred edukatorima u vojnem sustavu, a odnose se posebice na njihovo operativno djelovanje uz istodobnu transformaciju. ■

programa. To se radi u duhu pružanja najbolje izobrazbe onima koji su u konačnici odgovorni za našu sigurnost.

Recite nam nešto o NDC-u?

NDC je temeljna akademska institucija Saveza, a glavna poslovna djelatnost joj je naš viši tečaj i pridruženi kraći tečajevi koji su prilagođeni specifičnoj publici. Viši tečaj je šestomjesečni program za više časnike i dužnosnike koji se nudi nacijama NATO-a i partnerskim nacijama što uključuje i Hrvatsku. Taj tečaj se održava na strateškoj političko-vojnoj razini. Naš obrazovni proces stalno se prilagođava novim izazovima i situacijama. Budući da nemamo fakultet na kojemu bi se održavala predavanja, naši govornici dolaze s poznatih sveučilišta, najvažnijih međunarodnih agencija i organizacija ili su vrhunski stručnjaci za pojedine predmete, što jamči najnovije izvore informacija na najvišoj razini. Naši programi se neprestano revidiraju u skladu s promjenjivom međunarodnom situacijom, pa se u skladu s tim prilagođavaju. Kao zapovjednik NATO Defense Collegea predsjedavajući sam Konferencije zapovjednika.

Kakva su Vaša očekivanja od ove 36. konferencije zapovjednika?

Konferencija zapovjednika je pravi forum za diskutiranje o temama od zajedničkog interesa za akademske institucije koje su

nazočne u Puli. Očekivanja rezultiraju iz ciljeva koje smo odredili na sastanku provedbenih časnika održan u jesen i vrijednosti prezentacija koju ćemo dobiti u sljedeća dva dana. Svatko je dobrodošao da svoj doprinos i podijeli s nama institucionalna ili osobna iskustva. Otvorene diskusije u maloj skupini i skup svih sudionika kao dio kulturnog programa zasigurno će pomoći u postizanju onoga što očekujemo od toga ambicioznog programa. Konferencija nije sama sebi svrhom već ćemo zaključke izvući u obliku akcijskih točaka na kojima ćemo nastaviti raditi tijekom godine. Svi smo povezani i virtualnom mrežom koja dopušta objavu ideja, obavijesti ili rezultata znanstvenih studija.

Možete li nam otkriti postojeći poseban razlog što je Hrvatska i ZZIO izabrana za suorganizatora takvog skupa?

Svake godine se Konferencija održava u NATO Defense Collegeu u Rimu ili u drugim zemljama koje su članice NATO-a ili Partnerstva za mir, primjerice, prošle godine je održana u Luzernu u Švicarskoj, pa postoji obostrani interes NATO-a i sudionika da budu aktivne strane u procesu. Hrvatska je jedna od najaktivnijih partnerskih zemalja s izvrsnim uvjetima, objektima i dobrom tradicijom u akademskoj zajednici. Po mom mišljenju, ovdje su vrlo dobri uvjeti, uz činjenicu da je vaša zemlja poznata po toplosti i velikodušnom gostoprimstvu. ■

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
Uprava za ljudske resurse

objavljuje

OGLAS
za prijam u djelatnu vojnu službu

1. Oglas za prijam časničkih kandidata

Oglas za prijam časničkih kandidata objavljuje se za sljedeće grane, rodove/službe/struke i zvanja u Oružanim snagama Republike Hrvatske:

GRANA	BOD/SLUŽBA/ STRUKA	ZVANJE	SPREMA	BROJ EZVRSITELJA	MJESTO SLUŽBE	DODATNI UVJETI
GLAVNI ŠTOŽER OS RH s pomoćnim postrojbama	veza	dipl.ing./ing. elektrotehnike, računarstva ili telekomunikacija	VSS ili VŠS/ prvostupnik	1	Zagreb, Đakovo	znanje stranog jezika razine III. stupnja
	veza	dipl.ing./ing. PT prometa	VSS	2	Zagreb	znanje stranog jezika razine III. stupnja
	veza	dipl.ing./ing. elektrotehnike, računarstva ili telekomunikacija	VSS ili VŠS/ prvostupnik	2	Split	licenca MCSA/MCSE, znanje stranog jezika razine III. stupnja
	informatička struka	dipi.ing./ing. elektrotehnike, računarstva ili telekomunikacija	VSS ili VŠS/ prvostupnik	3	Zagreb	licenca MCSA/MCSE ili licenca MCDBA, znanje stranog jezika razine III. stupnja
	vojna policija	dipl. kriminalist	VSS	3	Zagreb, Karlovac	završena specijalistička obuka tijekom vojnog roka u postrojbama VP, znanje stranog jezika razine III. stupnja, vozačka dozvola B kategorije
	tehnička služba	dipl.ing./ing. elektrotehnike – smjer računarstvo ili telekomunikacije	VSS ili VŠS/ prvostupnik	2	Zagreb, Osijek	znanje engleskog ili njemačkog jezika razine III. stupnja
	pravna struka	dipl. pravnik	VSS	1	Zagreb	
	glazbena struka	glazbenik hornist	VSS	1	Zagreb	prethodna audicija
	glazbena struka	glazbenik klarinetist	VSS	1	Zagreb	
HRVATSKA KOPNENA VOJSKA	topništvo	dipl.ing./ing. strojarstva, elektrotehnike i matematike	VSS ili VŠS/ prvostupnik	7	Virovitica, Bjelovar, Sinj, Petrinja, Varaždin, Đakovo, Našice, Karlovac, Gospić, Knin	
	protuzračna obrana	dipl.ing./ing. strojarstva ili elektrotehnike	VSS ili VŠS/ prvostupnik	5	Petrinja, Varaždin, Dugo Selo, Đakovo, Našice, Karlovac, Gospić, Knin	
	oklopništvo	dipl.ing./ing. strojarstva	VSS ili VŠS/ prvostupnik	2	Đakovo, Našice	
	inženjerija	dipl.ing./ing. građevine	VSS ili VŠS/ prvostupnik	5	Osijek, Knin, Karlovac, Velika Buna	
	tehnička služba	dipl.ing./ing. strojarstva ili elektrotehnike	VSS ili VŠS/ prvostupnik	2	Varaždin, Požega, Petrinja, Đakovo, Našice, Knin	
	veza i ED	dipl.ing./ing. elektrotehnike ili informatike	VSS ili VŠS/ prvostupnik	2	Virovitica, Bjelovar, Đakovo, Ogulin	
	informatička struka	dipl.ing./ing. informatike/dipl. informatičar	VSS ili VŠS/ prvostupnik	2	Karlovac, Đakovo	
	pravna struka	dipl. pravnik	VSS	2	Karlovac, Koprivnica	
	psihološka struka	dipl. psiholog/prof. psihologije	VSS	2	Ogulin, Virovitica	
	zdravstvena služba	doktor medicine	VSS	12	Dugo Selo, Ogulin, Našice, Zagreb, Karlovac, Gospić, Split, Delnice	položen stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
HRVATSKA RATNA MORNARICA	pomorstvo	dipl. ing. pomorskog prometa - smjer nautika i pomorski sustavi i procesi	VSS	4	Područje odgovornosti HRM-a	znanje stranog jezika razine III. stupnja
	mornaričko - tehnička služba	dipl. ing. brodostrojarstva, strojarstva ili brodogradnje	VSS	3	Područje odgovornosti HRM-a	
	mornaričko - tehnička služba	dipl. ing. elektrotehnike - smjer elektronika	VSS	2	Područje odgovornosti HRM-a	

GRANA	ROD/SLUŽBA/ STRUKA	ZVANJE	SPREMA	BRD IZVRŠITELJA	MJESTO SLUŽBE	DODATNI UVJETI
Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana	zrakoplovno - tehnička služba	dipl.ing./ing. strojarstva, zrakoplovstva ili elektrotehnike	VSS ili VŠS/ prvočlan	3	Zagreb, Zadar	
	motrenje i navođenje	dipl.ing./ing. informatike	VSS ili VŠS/ prvočlan	1	Zagreb	
ZAPOVJEDNIŠTVO ZA LOGISTIKU	tehnička služba	dipl.ing./ing. strojarstva ili elektrotehnike	VSS ili VŠS/ prvočlan	2	Zagreb, Zadar	
	tehnička služba	dipl.ing./ing. strojarstva ili elektrotehnike – smjer pirotehnologija	VSS ili VŠS/ prvočlan	10	Drniš, Karlovac, Doljani, Zagreb, Knin, Varaždin, Petrinja, Sinj, Đakovo, Našice, Ogulin	
	tehnička služba	dipl.ing./ing. kemijske tehnologije	VSS ili VŠS/ prvočlan	2	Drniš, Karlovac, Doljani	

Osim navedenih, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da su odslužili vojni rok u Republici Hrvatskoj (muškarci),
- da imaju isključivo državljanstvo Republike Hrvatske,
- da imaju visok ili višu stručnu spremu, odnosno akademski naziv preddiplomske razine školovanja – prvočlan (prednost imaju kandidati s visokom stručnom spremom),
- da s danom ulaska u službu nisu stariji od 29 godina,
- da ispunjavaju ostale uvjete propisane Zakonom o službi u OS RH.

2. Oglas za prijam kandidata za vojнике/mornare

Oglas za prijam kandidata za vojниke/mornare objavljuje se za sljedeće grane, rodove/službe/struku i zvanja u Oružanim snagama Republike Hrvatske:

GRANA	ROD/SLUŽBA/STRUKA	STRUČNA SPREMA	BRD IZVRŠITELJA	MJESTO SLUŽBE
HRVATSKA KOPNENA VOJSKA	pješaštvo	SSS	280	Područje nadležnosti HKV-a
	topništvo	SSS - prednost tehnička škola	110	Područje nadležnosti HKV-a
	oklopništvo	SSS - prednost tehnička škola	160	Područje nadležnosti HKV-a
	PZO	SSS - prednost tehnička škola	25	Područje nadležnosti HKV-a
	inženjerija	SSS - prednost tehnička škola	37	Područje nadležnosti HKV-a
	veza	SSS - prednost elektrotehnička škola	27	Područje nadležnosti HKV-a
	NBKO	SSS - prednost kemijska škola	2	Područje nadležnosti HKV-a
	tehnička služba	SSS - prednost tehnička škola	15	Područje nadležnosti HKV-a
	intendantska služba	SSS - prednost ugostiteljska i prehrambena škola	9	Područje nadležnosti HKV-a
	prometna služba	SSS - prednost tehnička škola - prometni smjer	105	Područje nadležnosti HKV-a
HRVATSKA RATNA MORNARICA	pomorstvo	SSS - pomorska škola - smjer nautika ili tehnička škola – elektrotehničar/tehničar za radio komunikacije	22	Područje nadležnosti HRM-a
	tehnička služba	SSS - pomorska škola - smjer brodostrojarstvo	6	Područje nadležnosti HRM-a
	tehnička služba	SSS - elektrotehnička škola - smjer elektrotehnika/elektronika	2	Područje nadležnosti HRM-a

Osim navedenih uvjeta kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da su odslužili vojni rok u Republici Hrvatskoj (muškarci),
- da imaju isključivo državljanstvo Republike Hrvatske,
- da imaju srednju stručnu spremu,
- da nisu stariji od 27 godina (prednost imaju kandidati do 22 godine),
- da ispunjavaju ostale uvjete propisane Zakonom o službi u OSRH.

3. Ostali uvjeti i sastavnice oglasa

Prijave na oglas podnose se ispunjavanjem prijavnice i prilaganjem potrebne dokumentacije u uredima za obranu prema mjestu prebivališta kandidata. Na oglas se mogu javiti i kandidati koji se nalaze na odsluženju vojnog roka.

Mjesta službe mogu biti po potrebi službe različita od navedenih u oglasu.

Seleksijsko središte za odabir u djelatnu vojnu službu kandidate za časnike će pozivati na dvodnevne zdravstvene pregledne, psihološka ispitivanja, razgovor s personalnim časnikom, provjeru znanja stranih jezika i motoričke provjere, a kandidati za vojниke/mornare bit će pozivani na zdravstvene pregledne i psihološka ispitivanja.

Uz prijavnicu potrebno je priložiti domovnicu, rodni list, uvjerenja o prebivalištu i nekažnjavanju, svjedociču/diplomu i ostale dokumente tražene ovim oglasom. Rodni list i uvjerenja o prebivalištu i nekažnjavanju ne smiju biti starija od 6 mjeseci.

Ministarstvo obrane će u postupku odabiru isključivati kandidate na temelju službenih podataka iz vojne evidencije, neispunjavanju uvjeta oglasa, rezultata psiholoških ispitivanja i zdravstvenih pregleda i drugih provjera prema propisima za prijam u djelatnu vojnu službu.

Oglas je otvoren 15 dana od dana objave. U slučaju neodaziva dovoljnog broja kandidata oglas traje do popune.

Novi SEP

BRITANSKA tvrtka BAE Systems, odnosno njezina švedska podružnica Hagglunds, predstavila je novu inačicu oklopnog vozila na kotačima SEP, pogonske konfiguracije 8x8. Nova inačica nastala je kao daljnji razvoj postojeće obitelji oklopnih vozila SEP i to njezine inačice s kotačima koja je dosad postojala samo kao inačica s pogonskom konfiguracijom 6x6. Osim kotačne postoji i gusjenična inačica SEP-a.

Nova inačica SEP 8x8 jedna je od kandidata za buduću obitelj britanskih oklopnih vozila FRES (Future Rapid Effect Systems). Riječ je o programu nabave i do 4000 srednjih oklopnih vozila za potrebe britanske vojske.

Kad su u Hagglundsu pokrenuli razvoj programa SEP u planu su imali razvoj vozila za potrebe švedske vojske. No, kako su uspjeli razviti inovativno i kvalitetno vozilo, zapelo je za

oko i njihovom novom vlasniku BAE Systemsu koji je tražio vozilo koje bi ponudio britanskoj vojsci u sklopu programa FRES.

Nova inačica pogonske konfiguracije 8x8 razvijena je u samo 13 mjeseci, a ima mehaničku transmisiju,

BAE Systems Hagglunds

za razliku od ranijih inačica koje imaju napredan hibridni pogonski sustav. U razvoju je osim švedskog dijela tvrtke sudjelovalo i britanski dio specijaliziran za vozila BAE Systems Land Systems UK.

M. PETROVIĆ

Brzi opskrbni brodovi za ratnu mornaricu UAE

BRODOGRAĐEVNA tvrtka Abu Dhabi Ship Building (ADSB) uskoro će okončati dostavu posljednjeg u seriji, četvrtog brzog opskrbnog broda (FSV - Fast Supply Vessel) duljine 26 metara, namijenjenog ratnoj mornarici Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE).

Brzi opskrbni brodovi su višenamjenski desantni brodovi namijenjeni ponajprije potpori mornaričkih operacija te za brzi transport vozila,

trupa i pripadajuće opreme, a građeni su prema projektu švedske tvrtke Swede Ship Marine. Sva četiri broda naručena su 2006., a vrijednost tada potpisanih ugovora iznosila je 20 milijuna dolara. Prvi brod je isporučen u siječnju ove godine, dok su drugi i treći isporučeni u vrlo kratkom razdoblju potkraj veljače. Novi opskrbni brodovi ojačat će postojeću flotu desantnog brodovlja ratne mornarice i obalne straže

Arapskih Emirata koja se temelji na 12 brodova-nosača trupa klase Ghannatha, također izgrađenih na navozu tvrtke Abu Dhabi Ship Building.

Brodovi su građeni od aluminijske slitine, a na pramcu su im postavljena hidraulička vrata kako bi omogućila ukrcaj i iskrcaj borbenih vozila. Na velikoj otvorenoj glavnoj palubi moguće je smjestiti dva potpuno opremljena i nakrcana kontejnera duljine 3 metra, odnosno moguće je ukrcati širokog spektra vojnih vozila. Ambulantne prostorije omogućavaju prijevoz četiriju ranjenika na nosilima.

Pogonski kompleks sastoji se od dvostrukih MTU dizel motora snage 1000 kW te Rolls-Royce vodo-mlaznih propulzora koji omogućavaju plovidbu brzinama većim od 30 čvorova i domet od 300 nautičkih milja. Po izjavama tvrtke ADSB, brodovi imaju iznimno dobru upravljivost zahvaljujući upravljačkom joystiku umjesto klasičnog kormilarskog kola koja je posebno razvijena za uvjete plovidbe u plitkim vodama u blizini obale.

M. PTIĆ GRŽELJ

Francuska nabavlja dodatni E-2C Hawkeye

TIJEKOM travnja očekuje se konačna odluka francuske Vlade o nabavi dodatnog aviona E-2C Hawkeye. Riječ je o mogućoj nabavi aviona koji se trenutačno nalazi na službi u Američkoj ratnoj mornarici, a u slučaju realizacije ponude bio bi to četvrti francuski avion toga tipa. Kako navode u francuskoj ratnoj mornarici, novi avion je nužan zbog udovoljavanja povećanim potreba ma 24-satnog neprekidnog dežurstva, te obuke i trenaže letačkog sastava.

Francuska ratna mornarica već duže iskazuje potrebu za novim avionima tipa E-2C Hawkeye, koji su im kao vrlo pouzdana AEW (Airborne Early Warning) i C2 (Command, Control) platforma u svim meteo uvjetima potrebni za izviđanja i nadzor šireg pojasa oko njihovog nosača zrakoplova, međutim, u brojnim pregovorima između ugovornih strana cijena novog aviona uvjek je bila nepremostiva zapreka. Potrebu za avionima toga tipa dodatno intenzivira i to što Francuska planira uvođenje i drugog nosača zrakoplova (PA2) u

operativnu uporabu do 2014. Tu situaciju je nedavno promijenila ponuda Američke ratne mornarice koja se spremi iz svoje flote povući jedan E-2C Hawkeye, pa ga nakon temeljitog remonta ponuditi Francuskoj. Ta ponuda, koja uz avion kojem bi vremenski resurs bio produžen na 2/3 resursa novog Hawkeyea po cijeni 1/3 novog aviona, u "paketu" nudi i tri zamjenska motora, dodatne dijelove i opremu, te-

ži oko 260 milijuna američkih dolar. O opremljenosti ponuđenog aviona (unutarnja avionika, senzorski paket opreme, softverska nadogradnja postojećih sustava, pogonska skupina) u javnost zasad nisu izneseni podaci, odnosno nije poznato je li riječ o klasičnoj E-2C konfiguraciji aviona ili o poboljšanoj Hawkeye 2000 inačici, odnosno o E-2C+.

I. SKENDEROVIC

Samovozni minobacač

SAIC-om. NLOS-M je osmišljen tako da transformira tradicionalnu ulogu samovoznog minobacača. Naglasak je na povećanoj zaštiti posade i bitno većoj paljbenoj moći.

NLOS-M se sastoji od gusjeničnog podvozja i kupole s automatiziranim jednocijevnim minobacačem kalibra 120 mm koji je opremljen zatvaračem. Tako je omogućeno punjenje s donje strane, dok je kod većine minobacača punjenje riješeno preko usta cijevi. Zbog toga je i posada daleko bolje zaštićena jer nema potrebe napušтati zaštitu unutrašnjosti

AMERICKI program razvoja buduće obitelji borbenih vozila FCS (Future Combat Systems) predviđa nekoliko različitih vozila. Jedna od inačica je i Non-Line-of-Sight Mortar Firing Platform (NLOS-M). Tvrtke koje razvijaju tu inačicu su BAE Systems, kao vodeći integrator sustava, u suradnji s Boeingom i

vozila i izlagati se mogućoj protivničkoj paljbi. Većina današnjih samovoznih minobacača su zapravo standardni minobacači koji se pune odozgo pa su na podvozje postavljeni provizorno. Oklopna zaštita posade za vrijeme paljbenog djelovanja je slaba jer minobacač mora viriti ispod oklopa kako bi mogao djelovati i kako bi ga posada mogla puniti.

Novi je minobacač opremljen sustavom za hlađenje cijevi koji omogućava održavanje velike brzine paljbe duže vrijeme, a istodobno čisti cijev ispuhivanjem. Postavljen je i sustav za sigurno uklanjanje neispaljenog projektila te sustav za paljbeno djelovanje i pri nižoj elevaciji cijevi.

M. PETROVIC

Odnosi NATO-a i Europske unije

Premda su od svojih početaka obje organizacije na svoj način pridonosile održavanju mira i sigurnosti u Zapadnoj Europi, sve do 2000. među njima nije postojao nekakav institucionalizirani odnos, osim djelovanja Zapadnoeuropske unije (WEU) koja je bila svojevrsni most u naporima izgradnje europskog sigurnosnog i obrambenog identiteta

Dražen JONJIĆ

NATO i EU svaki su na svoj način pridonosili stvaranju sigurnosnog okruženja u Evropi. NATO je svoju ulogu odigravao kao jaki obrambeno-politički i vojni savez, a u vremenu loma bipolarizma Sjevernoatlantski savez što proširenjima, a što jačanjima raznih oblika partnerstava pridonosio je stabilnosti i u širem europskom okruženju od onoga u kojem je djelovao u vremenu Hladnoga rata. Europska unija stabilnosti je pridonošila promicanjem gospodarskih i političkih integracija, ali, kao i NATO, i proširenjima. U krugovima proširenja obaju integracija veliki broj europskih država postao je članicom i NATO-a i EU-a.

Premda sve do 2000. nije postojala institucionalna suradnja na planu obrane i sigurnosti među ovim dvjema organizacijama, u djelovanju Zapadnoeuropske unije mogao se nazrijeti svojevrsni most među njima.

Zapadnoeuropska unija

Poslijeratna klima u Evropi, obilježena bojazni pred nekom novom agresivnom politikom Njemačke, potaknula je Francusku i Veliku Britaniju na sklapanje ugovora o vojnem savezu koji je potpisana 4. ožujka 1947. u Dunkerqueu. On je omogućavao koordiniranje obrambenih i sigurnosnih npora. Takva početna situacija nije dugo potrajala, jer opasnost realno nije dolazila s

njemačke strane već s istoka. Započinjalo je doba Hladnoga rata i straha od sovjetske najezde. Potaknute odlukama i potezima Sovjetskog Saveza u Istočnoj Evropi, Francuska i Velika Britanija 17. ožujka 1948. sastavljaju konferenciju dunkerqueurskih partnera i država Beneluxa u Bruxellesu. Ugovor sklopljen na toj konferenciji bio je jedan od prvih koraka u integraciji Europe. Nastala je organizacija nazvana Zapadna Unija ili Organizacija bruxelleskog ugovora. Treba podsjetiti kako je dva mjeseca nakon utemeljenja saveza, započela blokada Berlina. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Veliki topovi za mala vozila

Novi svjetski sigurnosni odnosi nalažu i nova sredstva kojima će se velesile suprotstaviti novim ugrozama. Više nije "u modi" teška oklopna vozila (neka teža i od 60 tona) koja je teško transportirati morem i kopnom, a kamo-li zrakom. Umjesto toga traže se laka i srednja oklopna vozila povećane strateške (zrakoplovne) pokretljivosti

Pripremio Srećko RADOVIĆ

Teški tenkovi i borbena vozila pješaštva, svojoj posadi pružaju visoku zaštitu, ali zato troše goleme količine goriva, slabo su pokretna i nakon nekog vremena (zbog svoje mase) potpuno unište prometnice po kojima se kreću.

Globalni rat protiv terorizma (i ratovi u Afganistanu i Iraku kao njegov najopipljiviji dio) zahtijeva nova vozila više prilagođena vojno-policajskim zadaćama nego masovnim sukobima velikih vojnih postrojbi. Danas su na cjeni oklopna vozila na kotačima (6x6 i još više 8x8) malih masa koja mogu do svojih područja djelovanja dojuriti brzinama većim od 70 km/h i istodobno angažiranim snagama pružiti znatnu paljbenu potporu. Kako bi se srednjim oklopnim vozilima (na kotačima i gusjenicama) osigurala što veća paljbena moć, posljednjih desetak godina su pokrenuti programi razvoja kupola s topovima suvremenih tenkova.

Sadašnji suvremeni tenkovi, kao

recimo General Dynamics Land Systems M1A2, Nexterov (bivši GIAT) Leclercov i Krauss Maffei Wegmann Leopard 2, trebali bi ostati u operativnoj uporabi do 2030. ili čak do 2040. Nekoliko država trenutačno razmatra projekte modernizacije i poboljšanja svojih oklopnih snaga, posebno za djelovanje u urbanim područjima. Svaka vojska koja teži održati korak sa suvremenim tendencijama globalnog projiciranja moći treba svoje (pre)teške tenkove zamijeniti lakšim i pokretljivijim oklopnim vozilima koja će lakše transportirati zrakom i morem. Istodobno lakše vozilo ne znači i smanjenje paljbene moći. Zbog toga nekoliko srednjih borbenih vozila, kao što je francusko izvidničko vozilo Nexter AMX-10RC (6x6) i talijanski lovac tenkova Iveco-Oto Melara Centauro (8x8), već kombiniraju malu masu i kupole opremljene topovima kalibra 105 mm. Uz uporabu topova od 105 mm u najnovije vrijeme pojavio se i trend uporabe

topova od 120 mm koji pružaju znatno veću paljbenu moć. Uz uporabu tenkovskih topova ide i uporaba najsuvremenijih sustava za upravljanje paljbom (SUP) sposobnih pogađati ciljeve iz pokreta. Tako je tvrtka Nexter razvila poboljšanu inačicu kupole TML105 opremljenu najsuvremenijim SUP-om. Ta je kupola potkraj devedesetih godina prošlog stoljeća prošla opsežna testiranja ugrađena na oklopno vozilo na kotačima Vextra (8x8). Zbog potrebe testiranja kupola TML105 ugrađena je i na oklopno vozilo Piranha u konfiguraciji 10x10. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

U potrazi za idealnim projektilom

Iako od 1991. i operacije Desert Storm projektili zrak-zrak nisu rabljeni u većim operacijama, njihov razvoj ne posustaje. Štoviše, ubrzano se razvijaju nove inačice postojećih i potpuno novi projektili koji u potpunosti odgovaraju mogućnostima novih borbenih letjelica

Pripremio Dražen MILIĆ

Najnovija generacija vođenih projektila zrak-zrak (air-to-air missile - AAM), koji upravo ulaze u operativnu uporabu ili su pri kraju razvoja, rabe najmoderne senzore i naprednu elektroniku. Svi su oni namjenski projektirani kako bi se mogli djelotvorno rabiti s najnovijih borbenih zrakoplova. Kako je dio njih "radarski nevidljiv" novi su AAM-ovi namjenski projektirani kako ne bi narušili tu značajku.

Trenutačno posljednji, ali zato vrlo velik napredak u razvoju AAM-ova bio je "rođenje" projektila koji su za sada u operativnoj uporabi. Među njima najpoznatiji su američki AIM-120 Advanced Medium-Range AAM (AMRAAM) i AIM-9L inačica Sidewindera koja se kupcima nudi kao najbolje rješenje za blisku zračnu borbu, projektil koji eliminira potrebu

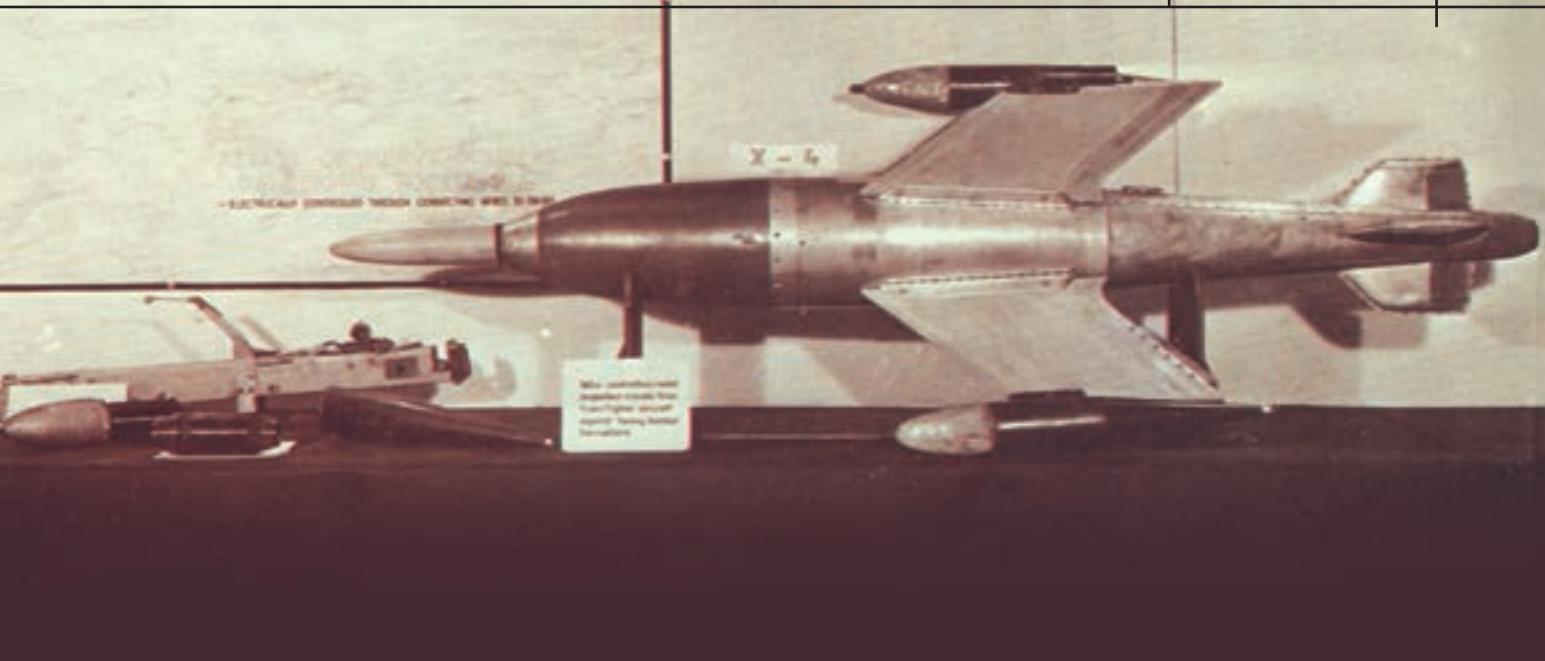
uporabe topova. Iako su Amerikanci vjerovali da su s AMRAAM-om i AIM-9L dostigli vrhunac tehnologije vođenih projektila zrak-zrak, šokirao ih je sovjetski Vympel R-73 (NATO oznake AA-11 Archer) koji je uspio spojiti relativno jednostavnu tehnologiju s nadmoćnim mogućnostima u bliskoj zračnoj borbi.

Danas, petnaest do dvadeset godina kasnije, u operativnu uporabu ulazi (ili je u posljednjoj fazi razvoja) nova generacija AAM-ova boljih letnih značajki. Oni imaju znatno naprednije senzore i elektroniku. To se ponajprije odnosi na mogućnost prepoznavanja ciljeva jer su mogućnosti procesiranja i memoriranja podataka znatno napredovala od vremena uvođenja u operativnu uporabu AMRAAM-a i R-73. Uz to novi su AAM-ovi projektirani specijalno

za djelovanje s najmodernijih zrakoplovnih borbenih sustava od kojih su neki radeni u stealth tehnologiji. Najnoviji su AAM-ovi prilagođeni mogućnostima AESA (Active Electronically Scanned Array) radara,IRST (InfraRed Search-and-Track) elektrooptičkih sustava i HMD (Helmet-Mounted Display) sustava prikaznika na kacigama pilota. Neki od njih - uključujući MBDA-ov Meteor i Raytheonov AIM-120D - razvijeni su kako bi borbenim letjelicama ponovno dali mogućnost zračne borbe na velikim udaljenostima, zanemarenu otkad je Pentagon 1992. odlučio obustaviti Advanced AAM program američke ratne mornarice. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Njemački projektili zrak-zrak iz II. svjetskog rata

Igor SPICIJARIĆ

Uvodenjem strojne puške u naoružanje i njezina adaptacija za uporabu na zrakoplovu učinila je zračnu bitku mogućom već u I. svjetskom ratu. Drugi svjetski rat donio je naoružavanje zrakoplova teškim strojnicama i topovima. Takva situacija dovela je do izbjegavanja približavanja zrakoplova i zračne borbe među njima. Njemačkim inženjerima je bilo jasno da je alternativa takvoj situaciji uvođenje vodenih raketa koje bi se lansirale izvan zone opasne po matični zrakoplov i navodile na cilj putem žičane veze i radiovezom.

Tijekom poslijeratnih ispitivanja njemački general bojnik Adolf Galland, inače proslavljeni zrakoplovni as, opisao je mnoga i raznolika oružja koja je Luftwaffe rabila ili namjeravala rabiti protiv sve brojnijih formacija savezničkih bombardera koji su od druge polovine 1943. bili sve češći i redovitiji gosti na njemačkom nebu kako su se operacije približavale njemačkim granicama.

Kao odgovor na napade njemač-

kih lovaca, savezničko zrakoplovno zapovjedništvo brzo je odgovorilo naoružavanjem svojih zrakoplova teškim strojnicama i zrakoplovnim topovima, pretvarajući tako svoje bombardere u prave leteće tvrđave.

Galland je detaljno opisao kako su njemačke lovačke eskadre pretrpele goleme gubitke pokušavajući napasti bombarderske formacije naoružane teškim defanzivnim oružjem i koje su uz to imale eskort dnevnih, ali nerijetko i noćnih lovac RAF-a i USAAF-a.

Jedna od taktika napada bio je frontalni napad, razbijanje formacijske i zatim višestruki napad na pojedinačni bombarder do njegova rušenja. Ta je taktika „igrala“ neko vrijeme, sve dok se formacija bombardera nije počela braniti na drukčiji način - zajedničkom obranom bez napuštanja svoje pozicije u formaciji.

Već početkom zimske sezone 1942./1943. Luftwaffe je počela razmišljati o alternativnim vrstama oružja kojima bi zamjenila jednostavne topove i strojopuške na svo-

jim zrakoplovima i koja bi im omogućila napad na savezničke zrakoplove iz neočekivanih smjerova ili daleko izvan zone djelovanja protivničkog naoružanja.

Budući da su bombarderi letjeli u zbijenim formacijama, brojna oružja kao i taktike zračne borbe osmišljavane su i testirane upravo protiv njih. Među takvim taktikama bile su napad lovačkim zrakoplovima u ponirućem letu s velikih visina, zatim ispred savezničkih bombarderskih formacija zbog stvaranja neke vrste zračnog minskog polja (ova taktika je čak bila obećavajuća) i razvoj napada s tegljenom 10 kilogramskom fragmentirajućom bomboom koju je zrakoplov vukao na dugačkom kabelu (taj sustav je i borbeno iskušan te je zabilježio i dva doduše nepotvrđena uspjeha) i na kraju „sijanje“ fragmentiranih bombi padobranima (razvoj zadovoljavajućeg oružja i padobrana za njega došao je prekasno). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Suvremenih europski terorizam (IX)

Izravna akcija

Francuska teroristička skupina osnovana potkraj sedamdesetih godina u posljednjem valu europskog ljevičarskog terorizma. Izravna akcija je za svoje mete uglavnom birala vladine i poslovne ciljeve, a najpoznatije akcije bile su napad na bazu američkog ratnog zrakoplovstva u Njemačkoj izveden 1984. godine u suradnji s njemačkom terorističkom skupinom Baader-Meinhof, te ubojstvo predsjednika kompanije Renault Georges Bessea 1986. godine

— Hrvoje BARBERIĆ —

■ Bombaški napad na vladinu zgradu 1985. godine

Francuska teroristička skupina Izravna akcija (*Action Directe*) nastala je potkraj sedamdesetih godina spajanjem dviju manjih terorističkih organizacija - Skupine međunarodne revolucionarne akcije (*Groupes d'Action Révolutionnaire Internationalistes* - GARI) i Nove armije za narodnu autonomiju (*Nouveaux Armés pour l'Autonomie Populaire* - NAPAP). U ideoškoplju organizacija se temeljila na radikalnom marksizmu i francuskoj ljevičarskoj tradiciji, a bila je protuamerički i protuizraelski orientirana. Izravna akcija je osnovana u posljednjem valu europskih terorističkih skupina lijeve orijentacije koje su sedamdesetih godina držale u strahu zapadnu Evropu.

Početak kampanje

Prvu akciju skupina Izravna akcija izvela je na simboličan datum -

1. svibnja 1979. oružanim napadom na zgradu francuske unije poslodavača. Promjene u francuskom političkom okruženju reflektirale su se na Izravnu akciju, pa je nakon pobjede so-

cijalista na francuskim izborima 1980. godine skupina privremeno smanjila aktivnosti. No, primirje s francuskom vladom trajalo je kratko i Izravna akcija je ubrzano obnovila djelatnost. U lipnju 1980. na pariškom aerodromu Orly eksplodirala je bomba, pri čemu je sedmero ljudi bilo ranjeno, a u kolovozu 1981. bomba je eksplodirala i u predvorju pariškog hotela Intercontinental, gdje je bilo osamnaest ranjenih. Neki od na-

pada skupine bili su poduzeti pod neuobičajenim pseudonimom - *Grupa Bakunin Gdańsk Paris Guatemala Salvador* (GBGPS).

Nakon početne faze djelovanja, u kojoj je skupina bila fokusirana isključivo na napade na francuske državne institucije ili simbole kapitalizma, u prvoj polovici osamdesetih godina na njezinu su se meti našli i izraelski ciljevi na francuskom tlu. Razlog je bio u uobičajenim vezama koje je europski ljevičarski terorizam održavao s palestinskim radikalnim skupinama. Tako je u kolovozu 1982. Izravna akcija zajedno s Abu Nidalovom skupinom napala ugledni restoran Goldenberg u Parizu. Četvorica terorista su usred dana ušetala u židovski restoran te granatama i automatskim oružjem ubila šestero ljudi, što je do danas ostao najteži poslijerat-

■ Napad na sjedište Interpola 1987. godine

ni napad na Židove na francuskom tlu. Istog mjeseca je skupina preuzeala odgovornost za rešetanje automobila izraelskog veleposlanstva u Francuskoj. Godine 1985. skupina je udružena s bliskoističnom teroristima izvela još dvije akcije na izraelske ciljeve u Francuskoj - s palestinskom skupinom 15. svibnja napali su pariški trgovачki centar, dok je navodna suradnja s libanonskim Hezbollahom rezultirala podmetnjem bombe u izraelsku banku u Parizu.

Djelatnost skupine pretežno se odvijala na francuskom teritoriju, pa,

roristička djelatnost. U siječnju 1985. skupina je ubila generala Renea Audrana, francuskog trgovca oružjem i visokog dužnosnika ministarstva obrane koji je izrešetan sa šest metaka ispred vlastitog stanja. Jedan od poznatijih atentata Izravne akcije bilo je ubojstvo predsjednika kompanije Renault Georges-a Bessea, koji je ubijen u studenom 1986. na sličan način kao i Audran. Bessea su dvije mlade žene dočekale ispred njegova doma u pariškom rezidencijalnom naselju Montparnass i hladnokrvno ga ustrijelile. Ubojstvo Bessea je navodno

izvedeno kao odmazda za smrt Renaultovog radnika ubijenog tijekom radničkih demonstracija u tvorničkom krugu čak triнаest godina ranije.

Besseovo ubojstvo pokrenulo je novi val borbe protiv terorizma

■ *Suđenje pripadnicima skupine Izravna akcija*

iako je skupina imala i svoje vanjsko krilo koje je bilo angažirano u inozemstvu, akcije izvan Francuske su bile rijetke. Jedna od takvih akcija bio je bombaški napad na bazu američkog ratnog zrakoplovstva Rhein-Main u Zapadnoj Njemačkoj, izведен u koordinaciji s njemačkom skupinom Baader-Meinhof 1984. godine, u kojemu su poginula dvojica američkih vojnika, a ranjeno još dvadeset. U travnju 1986. napadnut je i ured francuskog zračnog prijevoznika Air Francea na lisabonskom aerodromu u Portugalu, no bez ljudskih žrtava.

Razbijanje skupine

Tijekom osamdesetih godina skupina je izvela pedesetak novih terorističkih akcija. Poduzet je niz manjih napada na vladine ustanove pri kojima uglavnom nije bilo ljudskih stradavanja, izведен je i niz oružanih pljački kojima se financirala te-

■ *Osamdesetih godina Izravna akcija izvela je više terorističkih napada s palestinskim terorističkim skupinama*

francuskih snaga sigurnosti, pa su nedugo nakon njegovog ubojstva u veljači 1987. uhićena četiri glavna lidera skupine - Nathalie Menigon, Jean Marc Roullan, Joelle Aubron i Georges Cipriani, koji su kasnije osuđeni na doživotne kazne zatvora. Nakon što je uhvaćen i stručnjak

U ideološkom pogledu organizacija se temeljila na radikalnom marksizmu i francuskoj ljevičarskoj tradiciji, a bila je protuamerički i protuizraelski orientirana. Utjecaj Izravne akcije danas je uglavnom eliminiran iz francuskog javnog života, a većina njezinih članova nalazi se u zatvorima, no u dijelu francuske ljevice postoji inicijativa za amnestijom i puštanjem članova skupine iz zatvora

skupine za eksplozive Max Frerotte Regis Schleicher, kralježnica skupine bila je slomljena. Razbijanje skupine i presude njezinim liderima vremenski su koincidirali s padom Berlinskog zida i porazom socijalističkog modela društva koji su u ideološkom smislu diskreditirali opravdanje skupine za terorizam. Još jedna članica skupine, Helene Castel, u kolovozu 2004. iz Meksika je izručena francuskom pravosuđu. Očekuje služenje kazne doživotnog zatvora za sudjelovanje u napadu na banku 1980. godine. Jedna od posljednjih akcija za koju je odgovornost preuzeala Izravna akcija je podmetanje eksploziva u zgradu američkog osiguravajućeg društva u Grčkoj u travnju

1999., iako je vrlo vjerojatno da je druga skupina iskoristila njezino ime. Utjecaj Izravne akcije danas je uglavnom eliminiran iz francuskog javnog života, a većina njezinih članova nalazi se u zatvorima, no u dijelu francuske ljevice postoji inicijativa za amnestijom i puštanjem članova skupine iz zatvora. ■

Consuelo de Saint-Exupéry: "Memoari ruže", Profil International, Zagreb, 2005.

Consuelo de Saint-Exupéry rođena je u San Salvadoru 1901. godine. "Između Prvog i posljednjega svjetskog rata", pripovijeda kolumbijski pisac Germain Arciniegas, "svi su govorili o Consuelo kao o malom vulkanu iz El Salvadora koji je palio i žario krovovima Pariza". Nakon što je 1927. ostala udovicom, godine 1931. udala se za Saint-Exupéryja, a tadašnji su joj prijatelji bili André Gide, André Maurois, Denis de Rougemont, André Breton, Picasso, Salvador Dalí, Miró...

Otkako je Saint-Exupéry, inače strastveni pilot, nestao u srpnju 1944. kad se njegov vojni avion iz nepoznatih razloga srušio u Sredozemno more, Consuelo živi u New Yorku povučeno i uglavnom u sjećanju na Tonija. Na drugoj strani svijeta, njezin suprug postaje legenda i mit - Mali princ koji se vratio na svoj planet. Consuelo je prekrila sjena, kao da je nema. No, upravo ona čuva ključeve mnogih tajni. Godine 1946., dvije godine nakon nestanka autora Malog princa, Consuelo je zapisala svoj život s piscem u formi dijaloga između sebe i odsutnoga. Nakon njezine smrti 1979. slavni sanduci i dosjei pripali su njezinim nasljednicima, a godine 1999. povodom stote obljetnice rođenja Saint-Exupéryja pronađeni su "Memoari ruže", zajednička korespondencija jednog od najslavnijih literarnih parova, nacrti za Malog princa...

Consuelo se tada vraća u život, a iščitavajući njezinu priču, jasno je da je odnos između nje i Saint-Exupéryja ključan i za poznavanje piscu. Consuelo de Saint-Exupéry odlučuje se nakon Antoineove smrti zapisati svoja sjećanja - njihov susret u Buenos Airesu, uzbudljive zaruke, predstavljanje obitelji, vjenčanje, povratak u Pariz, život supruge, životne teškoće Saint Exupéryja, njegove nevjere i patetično donžuanstvo, pronađene nježnosti, selidbe, druge žene, lutalački život, nesreće, knjige i uspjehe, bijeg i boravak u zajednici u selu Oppède, u Vaucluseu, odlazak u New York, oprštanje s Tonijem prije njegova odlaska u rat te, na kraju, njegov nestanak.

Memoare ruže piše u jednom dahu i u njima sebe prikazuje kao naglu i zaljubljenu, naivnu i podložnu, bijesnu i poduzetnu, vjernu i nevjernu, izdržljivu i obeshrabrenu. Piše kao što govori, kao što će još govoriti i neposredno prije smrti, vraćajući se tim događajima na magnetofonskim vrpcama koje vjerno prenose njezin glas. "Vrlo mi je teško", kaže ona, "govoriti o svojoj intimnosti u domu sa suprugom Saint-Exupéryjem. Vjerujem da žena nikad o tome ne bi smjela govoriti, ali prisiljena sam to učiniti prije smrti, jer su se o našem braku širile pogrešne glasine i ne želim da se one nastave."

Mirela Menges

FILMOTeka

Leteći cirkus Monty Pythona (DVD)

- britanska humoristična serija
- prve tri sezone po trinaest polusatnih epizoda
- distributer: Blitz film & video
- napisali i glumili: Terry Jones, Terry Gilliam, John Cleese, Michael Palin, Graham Chapman, Eric Idle

Cirkusantska družina pitona Montija s pravom strši kao najoriginalnija i najbizarnija pojавa u televizijskom svijetu. Revolucija u poimanju komičnog koju su oni izveli od 1969 do 1974. dokazala je da se i najcrnji humor bez problema može plasirati na programu BBC-a, jedne od najvećih ali i najkonzervativnijih televizijskih kuća. Monty Pythoni su si naročito dali oduška upravo u izrugivanju uštogljenosti pre(ozbiljnog) BBC-a. No, kao svaki ozbiljni producent, BBC je šale na svoj račun znao dobro naplatiti, a naplaćuje ih i danas, jer je s vremenost Pythonskih šala zanimljiva i originalna i četrdesetak godina od nastanka. Postava sa šestoricom britanskih komičara te ludim američkim animatorom i redateljem (Gilliam) poslije se uspješno okušala i na velikom ekranu. Snimili su antologische filmove - Brianov život, Smisao života i U potrazi za svetim Gralom. Danas nam domaći distributer prvi put nudi prve tri sezone (snimljena je i četvrta, ali ne u trinaest nego u šest nastavaka). Jedan prijatelj mi je rekao kako, u pravom televizijskom maniru, gleda navečer po jednu epizodu i uživa kao u vrijeme kasnih osamdesetih kada smo se u Programu plus RTZ-a prvi put sreli s Pythonovom družbom. Na kraju nam samo ostaje nadati se da će nam i posljednja, četvrta sezona uskoro biti dostupna i s hrvatskim prijevodom.

Leon RIZMAUL

Lijepo je biti Isusova ovčica

Kršćanska ikonografija, iako je ponekad nije lako razumjeti, ima svoju veliku vrijednost. Ne samo umjetničku, već više zbog poruke koju slika nosi u sebi. Valja znati diviti se slici koja govori. Jedna od meni najdražih slika je Isus koji na ramenima drži ovčicu.

Taj slići dali su naslov "Dobri pastir" i povezali je s događajem iz Evangelja današnje nedjelje u kojem Isus nas, svoju dječicu, naziva svojim stadiom, a on je Dobri pastir koji svakoga od nas osobno poznaje. Vjerojatno bih se naljutio kad bi me netko nazvao ovcom, ali nakon ovih Isusovih riječi, nakon slike koja ga prikazuje kako svoju ovčicu na ramenima nosi i time pokazuje koliko o nama vodi računa, nemam više ništa protiv toga da budem Isusova ovčica. Zadivljujuća je ova Isusova briga za sva stvorenja. Kad vidi da nam nije lako, uzima nas na svoja ramena i pomaže nam kročiti stazom našega života; kad vidi da više ne možemo, preuzima teret na svoja leđa; kad vidi da smo malaksali, nosi nas i naše teškoće. Kad je tako, neka me nazove kako mu volja. Bitno mi je da je lakše živjeti s njim i znati da u svakom trenutku, kad više ne mogu dalje, on preuzima skrb za mene. A više neću teturati. Postoji netko tko me pridiže i uspravlja na čvrste noge. Taj netko zove se Dobri pastir.

Žarko RELOTA

INFOKUTAK

Europske integracije u svijetu filatelije

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33, bit će 4. svibnja u 12 sati otvorene filatelističke izložbe pod nazivom **Euroatlantske integracije**, koju zajednički organiziraju Ministarstvo obrane i Atlantsko vijeće Hrvatske sa svrhom popularizacije ideje euroatlantskih integracija.

Izložba će pomoći filatelističkog materijala pokazati povijest europske integracijske ideje i konkretnog pravca dje-lovanja, s posebnim osvrtom na uključivanje Hrvatske u NATO i EU. Izložba je organizirana u sklopu Europskog tjedna, a može se razgledati do 9. svibnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati.

Ulaz je slobodan.

28. travnja 1813.

Umro general feldmaršal Kutuzov

Jedan od najvećih svjetskih vojskovođa **Mihail Ilarionovič Kutuzov** rođen je 7. rujna **1745.** u **St. Petersburgu**. Već kao devetnaestogodišnjak sudjelovao je u ratu protiv **Poljska**, a sljedeća ratna iskustva stjecao je u **Rusko-turskom ratu 1768.-74.**, gdje je u bitki kod **Šumija** (danas **Kutuzovka**) izgubio oko. Neprekidno napredujući u službi, u predvečerje **Napoleonovog** prodora na istok prvo je bio generalni guverner **Litve**, zatim vojni guverner **Petrograda**, no položaj je napustio zbog neslaganja s carem. Godine **1805.** zapovijedao je ruskim snagama u vojski **3. koalicije** i pokušao utjecati na austrijsko-rusko zapovjedništvo da izbjegne bitku kod **Austerlizza**, ali je nadglasan i nakon poraza smijenjen s funkcije. U opet razbuktalom **Rusko-turskom ratu** kao zapovjednik moldavske armije porazio je tursku vojsku kod **Ruščuka**, nakon čega je **Turska** morala prihvati po **Rusiju** povoljan **Bukureštanski mir 1812.** Kad je Napoleon u kolovozu iste godine krenuo na Rusiju, u kritičnoj situaciji general Kutuzov je imenovan vrhovnim zapovjednikom ruske vojske. U

borbi s nadmoćnim **Francuzima**, taktikom odstupanja Kutuzov je nepripremljenu rusku vojsku sačuvao od propasti, a neprijateljske snage uvukao u unutrašnjost Rusije. Neposredno pred Moskvom, Kutuzov je kod **Borodina** prihvatio izravan sukob, a ta se bitka smatra jednom od najkrvavijih u povijesti (u jednom danu poginulo je više od 90 tisuća ljudi). Bitka je ostala neodlučena, ali se kasnije pokazalo da su Francuzi, propustivši priliku pobijediti Ruse kod Borodina izgubili rat. Povlačeći se dalje u unutrašnjost Kutuzov je predao Moskvu. Napoleon je pobjedosno ušao u Kremlj i zapazio grad. No, velika Napoleonova pobjeda označila je i početak njegova kraja. Razorno djelovanje ruske zime, oskudica, glad i iznenadni napadi ruskih jedinica na povlačenju su potpuno uništili francusku vojsku. Kutuzov je imenovan general feldmaršalom i zapovjednikom ujedinjene rusko-pruske vojske, koja je trebala dotući posrnule Francuze. U ostvarenju strateških planova feldmaršala Kutuzova omela je smrt 28. travnja **1813.** u pruskom mjestu **Boncau**. Dva mjeseca nakon njegove smrti, u **Bitki naroda kod Leipziga**, francuske snage doživjele su i konačan poraz, čime je završio mit o Napoleonovoj nepobjedivosti. Lik Mihaila Kutuzova ovjekovječio je i približio brojnim generacijama veliki ruski književnik **Tolstoј** u romanu **Rat i mir**.

Leon RIZMAUL

WEB INFO

<http://www.emfa.pt>

Site portugalskog ratnog zrakoplovstva relativna je novost u web svijetu s obzirom na to da je donedavno bio isključivo na portugalskom jeziku, ali i s vrlo malo informacija koje bi bile redoviti poziv posjetiteljima. Engleska verzija (<http://www.emfa.pt/www/home.php?lang=eng>)

pomalo se razlikuje od domaće stranice, no, definitivno je iskorak na bolje i nesumnjivo će privući mnogo veći broj znatiželjnika nego do sada. Najveća zanimljivost sitea, s obzirom na to da na većini sličnih stranica takvih stvari nema, odnosi se na rubriku koju svojim fotografijama pune posjetitelji. Ona je relativno kratko postavljena na site pa broj fotografija (poredanih po vrsti i proizvodaču zrakoplova) definitivno impresionira.

Videoarhiva je dobro popunjena, no, zamjerka je što webmasteri još nisu uspjeli ubaciti i informativni sadržaj. Istina, opće informacije o sustavu su prevedene na engleski jezik, prikazana je struktura i prevedeni su činovi, no, novosti ipak nedostaju. Site je sadržajno vrlo dobro riješen, grafički izvrsno ukomponiran i nedvojbeno je da će posjetitelji biti puni hvale za taj web uradak kad dobije svoj završni izgled.

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Proslava 1. svibnja kao Praznika rada potječe iz:

- A SAD-a
- B Rusije
- C Engleske

2. Prvoga svibnja 1898. bila je bitka u zaljevu Manile, prvi sukob:

- A Američkog građanskog rata
- B Rusko-japanskog rata
- C Američko-španjolskog rata

3. Na zgradi Reichstaga u Berlinu se 1. svibnja 1945. zavijorila:

- A sovjetska zastava
- B britanska zastava
- C američka zastava

4. Veliki sportaš poginuo 1. svibnja 1994. bio je:

- A Dražen Petrović
- B Rok Petrović
- C Ayrton Senna

5. Prvoga dana svibnja 2004. u EU su službeno ušle:

- A 4 države
- B 6 država
- C 10 država

www.hrvatski-vojnik.hr

